

การศึกษาปัจจัยทางการเงินที่กำหนดรายได้ของ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

วิสุทธิ ก้องวิริยะกุล

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2550

A Study of Ratio Determining the Revenue of Bank of

Bangkok Public Company Limited

WISUT KONGWIRIYAKUL

A Term Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

(Business Economics) Department of Economics

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2007

เลขทะเบียน.....	0199910
วันที่รับเรื่อง.....	- 6 ส.ย. 2551
เลขเรียกหนังสือ.....	332.19
	27947
	[2550]
	ณ

ใบรับรองภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อภาคนิพนธ์ การศึกษาปัจจัยทางการเงินที่กำหนดรายได้ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

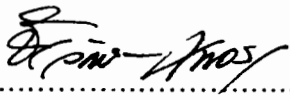
เสนอโดย วิสุทธิ์ ก่องวิริยะกุล

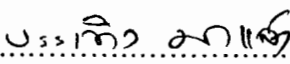
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ กลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง

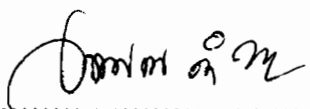
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบภาคนิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร.ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.บรรเทิง มาแสง)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ 27 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2550

หัวข้อภาคนิพนธ์	การศึกษาปัจจัยทางการเงินที่กำหนดรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
ชื่อผู้เขียน	วิสุทธิ์ ก้องวิริยะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์สำคัญของภาคนิพนธ์นี้ เพื่อศึกษาปัจจัยทางการเงินที่กำหนดรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพื่อทราบว่าตัวแปรทางการเงินใดบ้างที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) การศึกษาใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดมาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทศนิยมระหว่างปี 2530 – 2549

ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) , อัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) , อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) , ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กล่าวคือ เมื่อตัวแปรทั้ง 4 มีค่ามากแสดงว่าการดำเนินงานของธนาคารฯจะมีประสิทธิภาพ และเมื่อใดที่ตัวแปรทั้ง 4 มีค่าน้อยแสดงว่าการดำเนินงานของธนาคารฯไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ตัวแปรทั้ง 4 ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารฯแล้ว ภาวะเศรษฐกิจยังเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารฯ กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่ภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงถดถอย การดำเนินงานของธนาคารฯจะไม่มีประสิทธิภาพ แต่หากเมื่อใดก็ตามที่ภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงการเจริญเติบโตการดำเนินงานของธนาคารฯจะมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) คือ อัตราดอกเบี้ยจ่าย และ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

Term Paper Title	A Study of Economic Factors Affecting the Revenues of Bank of Bangkok Public Company Limited
Author	Wisut Kongwiriyakul
Term Paper Advisor	Dr.Chaiwat Khonjing
Department	Economics (Business Economics)
Academic Year	2007

ABSTRACT

The main objective of this term paper was to study economic factors of financial sector, by determining the total revenues of Bank of Bangkok Public Company Limited . The study was done by collecting the secondary data of Bank of Bangkok Public Company Limited from 1987 to 2006 .

The results of the study revealed that the factors affecting the efficiency of Bank of Bangkok Public Company Limited included financial ratios , return on total assets (ROA) , return on total equity (ROE) , rate of interest paid (INTE) , and the spread of the interest received and interest paid (SPRI) . The factors were positively correlated with the efficiency ratio of Bank of Bangkok Public Company Limited .

The financial factors affecting total revenue of Bank of Bangkok Public Company Limited included various financial ratios , rate of interest paid (INTE) and spread of interest (SPRI) . The rate of interest paid (INTE) and spread of interest (SPRI) were found positively related , with statistically significant at 99% , to total revenue of Bank of Bangkok Public Company Limited .

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาภาคนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่งจาก ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง ท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบภาค นิพนธ์ รวมทั้งกรรมการสอบภาคนิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของ ภาคนิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในด้านข้อมูล ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการศึกษาของข้าพเจ้าทั้งหมดที่ผ่านมา

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา บุคคลในครอบครัว ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ ปี 2547 และเพื่อนพนักงานที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ สีลม ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใยและเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่เป็นผลจากภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บุพการีและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง สำหรับสิ่งที่ขาดตกบกพร่องผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

วิสุทธิ ก้องวิริยะกุล
พฤษภาคม 2550

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ม
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1	บทนำ..... 1
	ความสำคัญของปัญหา..... 1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา..... 12
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 12
	ขอบเขตการศึกษา..... 12
	วิธีการศึกษา..... 13
	นิยามคำศัพท์..... 14
2	ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15
	ทฤษฎีพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15
	การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 17
	อัตราส่วนทางการเงิน..... 19
	แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา..... 21
3	ประวัติและความเป็นมา..... 23
	ความเป็นมาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)..... 23
	ความเจริญก้าวหน้าของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)..... 24
	แหล่งที่มาของเงินทุน..... 27
	แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน..... 32
	โครงสร้างรายได้..... 38
	โครงสร้างรายจ่าย..... 44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4	ผลการศึกษา.....50
	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....50
	รายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....53
5	สรุปและข้อเสนอแนะ.....56
	สรุปผลการศึกษา.....56
	ข้อเสนอแนะ.....57
	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป.....58
	บรรณานุกรม.....61
	ภาคผนวก.....63
	ภาคผนวก ก.....64
	ภาคผนวก ข.....71
	ภาคผนวก ค.....76
	ภาคผนวก ง.....80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ไทยปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	2
2 รายได้ดอกเบี้ย เงินปันผลและรายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	4
3 ค่าธรรมเนียมและบริการ กำไรจากการปริวรรต รายได้อื่นๆ ของธนาคารพาณิชย์ไทย ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	5
4 แสดงรายได้ ค่าใช้จ่าย ผลกำไร (ขาดทุน) ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	8
5 แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	28
6 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของแหล่งที่มาของเงินทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	30
7 แสดงแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	34
8 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	36
9 แสดงโครงสร้างรายได้ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....	40
10 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของโครงสร้างรายได้ของเงินทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	42
11 แสดงโครงสร้างค่าใช้จ่ายของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	46
12 แสดงสัดส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	48
13 แสดงข้อมูลการใช้คำนวณอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 — 2549.....	76
14 แสดงอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 แสดงข้อมูลที่น่ามาประมาณการในสมการรายได้รวม ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).....	78

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน เพื่อระดมเงินฝากจากผู้มีเงินออมมาปล่อยกู้ให้กับภาคธุรกิจ หรือผู้ที่ต้องการใช้เงิน และนับเป็นสถาบันการเงินที่สามารถสร้างเครดิตอันมีผลต่อปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนมีผลต่อการเติบโตของธุรกิจต่างๆ และมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีบทบาทมากที่สุดนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ไทยได้เปิดเสรีทางการเงินเพิ่มขึ้น จนกระทั่งเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในช่วงปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2541 ที่ผ่านมาระบบธนาคารพาณิชย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก โดยสถาบันการเงินต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในไทยเพิ่มมากขึ้น (ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์, 2544) จากผลดังกล่าวทำให้โครงสร้างของธนาคารพาณิชย์ไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยที่ร่วมทุน กับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในระยะต่อไปจะเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น จากความพร้อมทางด้านเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความชำนาญ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (Financial Products) ซึ่งจะทำให้ภาวะการแข่งขันของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดในประเทศจะยิ่งรุนแรงมากขึ้น

แต่ในสภาวะปัจจุบันที่ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงต้องระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาหนี้เสีย นอนาคต ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์มีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดีในปี พ.ศ. 2540 จากระดับร้อยละ 15.25 มาเป็นระดับร้อยละ 7.50 - 8.0 ในปี 2549 (ตารางที่ 1) ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อรายได้ในการดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีรายได้หลักมาจากการนำเงินฝากไปแสวงหาผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือการนำเงินไปให้กู้ยืมในระบบเศรษฐกิจซึ่งถือว่ารายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล (Interest And Dividend Income) เป็นรายได้หลักของธนาคารเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2540 รายได้ในส่วนนี้มีอัตราการเติบโตมาโดยตลอด และในปี พ.ศ. 2541 ถึงปี พ.ศ. 2546 พบว่ารายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลมีจำนวน 534,718 ล้านบาทในปี 2541 291,649 ล้านบาทในปี 2542 262,465 ล้านบาทในปี 2543 246,662 ล้านบาท

ในปี 2544 233,112 ล้านบาทในปี 2545 225,258 ล้านบาทในปี 2546 หรือมีอัตราการลดลงร้อยละ 11.51 , 45.46 , 10.01 , 6.02 , 5.49 , 3.37 ตามลำดับ ต่อมาในปี 2547 ถึงปี พ.ศ. 2549 พบว่ารายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลมีจำนวน 228,876 ล้านบาทในปี 2547 277,725 ล้านบาทในปี 2548 407,996 ล้านบาทในปี 2549 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.61 , 21.34 , 46.91 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ไทยปี พ.ศ. 2536 – 2549

ปี	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MLR) (ร้อยละ)
2536	10.50
2537	11.75
2538	13.75
2539	13.00 – 13.25
2540	15.25
2541	11.50 – 12.00
2542	8.25 – 8.50
2543	7.50 – 8.25
2544	7.40
2545	6.90
2546	5.50 – 6.00
2547	5.75 – 6.25
2548	6.50 – 6.75
2549	7.50 – 8.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย 2536 – 2549

โครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย นอกจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลแล้ว ธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีรายได้อีกส่วนหนึ่งที่เรียกว่ารายได้ที่มีโชคดอกเบี้ย (Non Interest Income) โดยผลการดำเนินงานด้านรายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทยพบว่า ตลอดระยะเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2538 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง และในปี พ.ศ. 2539 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 0.02 จากปี พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นผลมาจากกำไรจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ และรายได้อื่นๆ ที่มีอัตราลดลงร้อยละ 3.81 และ 37.85 ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2540 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีจำนวน 68,221 ล้านบาท หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.02 ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยที่มากสุดในช่วงปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2543 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของกำไรจากการปริวรรตในอัตราร้อยละ 175.82 โดยในปี พ.ศ. 2541 และปี พ.ศ. 2542 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงติดต่อกันถึง 2 ปี คือมีอัตราลดลงร้อยละ 13.58 และ 20.31 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2543 รายได้ส่วนนี้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นในระดับร้อยละ 9.88 จากปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นผลมาจากรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ และรายได้อื่นๆ ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.77 และ 53.79 และในปี พ.ศ. 2544 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีจำนวน 51,211 ล้านบาท หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง 0.38 ซึ่งเป็นผลมาจากรายได้อื่นๆมีอัตราการลดลงร้อยละ 30.48 ในปี พ.ศ. 2545 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากกำไรจากการปริวรรตและรายได้อื่นๆ ร้อยละ 66.36 และร้อยละ 47.55 ในปี พ.ศ. 2546 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.44 จากปี พ.ศ. 2545 เป็นผลมาจากการที่รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ กำไรจากการปริวรรต และรายได้อื่นๆมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.48, 14.64 และ 45.21 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2547 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.78 จากปี พ.ศ. 2546 เป็นผลมาจากการที่รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.99 ในปี พ.ศ. 2548 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 5.43 จากปี พ.ศ. 2547 เป็นผลมาจากการที่รายได้อื่นๆ มีการปรับตัวลดลงร้อยละ 3.64 ในปี พ.ศ. 2549 รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.65 จากปี พ.ศ. 2548 เป็นผลมาจากการที่รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ กำไรจากการปริวรรต และรายได้อื่นๆ มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.14, 35.27 และ 11.41 ตามลำดับ (ตารางที่ 2 และ 3)

ตารางที่ 2 รายได้ดอกเบี้ย เงินปันผลและรายได้ที่มีไข่ออกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย
ปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2549

ปี	รายได้ดอกเบี้ย และเงินปันผล (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	รายได้ที่มีไข่ออก เบี้ย (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2536	290,581	10.27	33,112	43.82
2537	327,931	12.85	41,783	26.19
2538	456,510	39.21	49,083	17.47
2539	523,713	14.72	49,072	-0.02
2540	611,548	15.38	68,221	39.02
2541	543,718	-11.51	58,706	-13.58
2542	291,649	-45.46	46,782	-20.31
2543	262,465	-10.01	51,405	9.88
2544	246,662	-6.02	51,211	-0.38
2545	233,112	-5.49	64,004	24.98
2546	225,258	-3.37	75,164	17.44
2547	228,876	1.61	77,250	2.78
2548	277,725	21.34	73,054	-5.43
2549	407,996	46.91	88,870	21.65

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2536 – 2549 (จากการคำนวณ)

ตารางที่ 3 ค่าธรรมเนียมและบริการ กำไรจากการปริวรรต รายได้อื่นๆ ของธนาคารพาณิชย์ไทย
ปี พ.ศ. 2536 – 2549

ปี	ค่าธรรมเนียม และบริการ (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	กำไรจากการ ปริวรรต (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	รายได้อื่น (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2536	19,686	37.18	6,607	19.17	6,819	108.00
2537	25,049	27.24	7,947	20.28	8,787	28.86
2538	28,593	14.15	11,514	44.28	8,976	2.15
2539	32,419	13.38	11,075	-3.81	5,188	-37.85
2540	32,486	0.19	30,574	175.82	4,584	-17.82
2541	27,405	-15.64	23,282	-23.78	8,018	74.92
2542	28,381	3.56	6,737	-71.06	11,664	45.47
2543	30,585	7.77	2,882	-57.22	17,938	53.79
2544	34,026	11.25	4,715	63.6	12,470	-30.48
2545	37,760	10.97	7,844	66.36	18,400	47.55
2546	39,453	4.48	8,992	14.64	26,719	45.21
2547	42,999	8.99	8,442	-6.12	8,685	-67.50
2548	50,090	16.49	9,040	7.08	8,369	-3.64
2549	58,176	16.14	12,228	35.27	9,324	11.41

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2536 – 2549 (จากการคำนวณ)

ทั้งนี้ส่วนประกอบของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยนั้น ส่วนหนึ่งมีที่มาจากรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ ซึ่งเป็นผลของการให้บริการทางการเงินประเภทต่างๆ ที่นอกเหนือจากการให้บริการทางด้านเงินฝากและการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งปัจจุบันนับเป็นแหล่งรายได้สำคัญอีกแหล่งหนึ่งที่สามารถใช้เป็นรายได้เสริมในขณะที่รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลยังมีอัตราลดลง ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับความก้าวหน้าและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ทางด้านการสื่อสารที่มีความทันสมัยมากขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไทยแต่ละแห่งได้เริ่มมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินงานมากขึ้น เห็นได้จากความพยายามในการพัฒนาสู่การเป็นธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Banking) โดยมีการนำเสนอรูปแบบบริการใหม่ๆ ที่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถของการให้บริการแก่ลูกค้าด้วยบริการที่ทันสมัย เน้นความสะดวกรวดเร็ว และความหลากหลายของรูปแบบที่สามารถตอบสนองพฤติกรรมของลูกค้าที่แตกต่างกันได้อย่างแท้จริง ซึ่งล้วนแต่เป็นโอกาสในการเพิ่มรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการให้กับธนาคารพาณิชย์ไทยได้แทบทั้งสิ้น

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารที่จัดอยู่ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เป็นอันดับ 1 ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และเมื่อพิจารณาการขยายตัวของธนาคารแล้ว ผลประกอบการโดยแยกเป็นทางด้านรายรับ และรายจ่าย ตลอดจนกำไรขาดทุนของธนาคาร (จากตารางที่ 4) พบว่าในปี 2530 ธนาคารมีรายได้จำนวน 25,793 ล้านบาท รายจ่ายเป็นจำนวน 22,577 ล้านบาท ทำให้ในปี 2530 ธนาคารมีกำไร (ก่อนหักภาษี ณ ที่จ่าย) เป็นจำนวน 3,216 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าแนวโน้มกำไรของธนาคารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2539 รายได้เป็นจำนวน 132,788 ล้านบาท รายจ่ายเป็นจำนวน 97,981 ล้านบาท คงเหลือกำไรของธนาคารเป็นจำนวน 34,807 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของกำไรเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นมาก

ในปี 2540 ธนาคารมีรายได้จำนวน 154,716 ล้านบาท รายจ่ายเป็นจำนวน 135,361 ล้านบาท ผลกำไรของธนาคารเป็น 19,355 ล้านบาท หากดูอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ และรายจ่ายมีอัตราเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2541 รายได้จำนวน 132,992 ล้านบาท รายจ่ายจำนวน 169,661 ล้านบาท ส่งผลให้ธนาคารขาดทุนเป็นจำนวน 36,669 ล้านบาท และขาดทุนเพิ่มอีกเป็นจำนวน 61,717 ล้านบาท ในปี 2542 ซึ่งเป็นผลมาจากการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจส่งผลต่อการดำเนินงานธนาคาร ธนาคารต้องประสบปัญหาการดำเนินงาน คือมีปัญหาด้านการบริหารทรัพย์สิน (Asset Management) ที่ไม่มีคุณภาพ มีสินเชื่อที่ธนาคารปล่อยกู้แล้วไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ตามสัญญา กลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPL) จำนวนสูงมาก ทำให้ธนาคารต้องแบกรับความเสี่ยงและเพื่อให้เพียงพอกับความเสี่ยง ธนาคารต้องมีปริมาณเงินทุนสำรองกันไว้ส่วนหนึ่ง เงินสำรองจำนวนนี้จะถูกหักออกจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิในงวดนั้นๆ

ส่งผลให้ธนาคารมีกำไรลดลงหรือต้องประสบกับสถานะการขาดทุน ในปี 2543 ธนาคารได้ตั้ง
ปริมาณการกันสำรองค่าเผื่อหนี้สูญได้ครบ 100% และมีการตัดหนี้สูญ ทำการปรับปรุงโครงสร้าง
หนี้ได้เป็นไปตามเงื่อนไขของทางการ ส่งผลให้ NPL ของธนาคารลดลงในปี 2543 และผล
ประกอบการของธนาคารปรับตัวดีขึ้น ในปี 2549 รายได้เป็นจำนวน 97,159 ล้านบาท รายจ่าย
จำนวน 65,571 ล้านบาท ธนาคารมีกำไรเป็นจำนวน 31,588 ล้านบาท

ตารางที่ 4 แสดงรายได้ค่าใช้จ่าย ผลกำไร (ขาดทุน) ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2549

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2530	2531	2532	2533	2534
1. ดอกเบี้ยและเงินปันผล	23,459	28,841	37,965	54,006	71,009
2. ค่าธรรมเนียมและบริการ	1,478	1,868	2,452	3,358	4,185
3. กำไรจากการปริวรรต	508	539	1,338	1,811	1,744
4. รายได้อื่นๆ	348	607	326	766	333
รวมรายได้	25,793	31,855	42,081	59,941	77,271
รายจ่าย					
1. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	15,959	18,591	26,671	37,155	51,558
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	993	1,048	1,154	1,291	1,423
3. ค่าใช้จ่ายพนักงาน	3,048	3,397	3,950	4,407	5,144
4. ค่าภาษีอากร	708	881	1,327	2,100	2,580
5. ค่าเสื่อมหนังสือจะสูญ	1,869	3,728	3,645	5,689	3,705
รวมรายจ่าย	22,577	27,645	36,747	50,642	64,410
กำไร (ขาดทุน)	3,216	4,210	5,334	9,299	12,861

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2535	2536	2537	2538	2539
1. ดอกเบี้ยและเงินปันผล	68,596	74,096	80,232	104,931	118,162
2. ค่าธรรมเนียมและบริการ	5,088	6,277	8,222	9,076	10,342
3. ค่าโครงการปริวรรต	1,904	1,958	2,435	3,698	3,620
4. รายได้อื่นๆ	296	1,416	808	502	664
รวมรายได้	75,884	83,747	91,697	118,207	132,788
รายจ่าย					
1. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	42,233	43,344	43,853	66,401	75,026
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	1,529	1,872	2,127	2,352	2,759
3. ค่าใช้จ่ายพนักงาน	6,065	6,765	8,520	9,286	10,098
4. ค่าภาษีอากร	2,635	2,850	3,055	3,998	4,370
5. ค่าเพื่อหนังสือจะสูญ	5,350	5,429	5,129	4,517	5,728
รวมรายจ่าย	57,812	60,260	62,684	86,554	97,981
กำไร (ขาดทุน)	18,072	23,487	29,013	31,653	34,807

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	2540	2541	2542	2543	2544
1. ดอกเบี้ยและเงินปันผล	133,687	113,570	65,621	67,114	60,520
2. ค่าธรรมเนียมและบริการ	10,253	8,539	8,543	9,414	9,903
3. ค่าโครงการบริการ	10,468	10,581	2,596	1,719	1,512
4. รายได้อื่นๆ	308	302	725	1,523	515
รวมรายได้	154,716	132,992	77,485	79,770	72,450
รายจ่าย					
1. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	88,024	104,525	57,772	43,765	36,688
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	3,214	3,462	3,564	3,722	4,563
3. ค่าใช้จ่ายพนักงาน	10,626	9,418	7,352	8,029	8,554
4. ค่าภาษีอากร	5,083	3,738	2,304	2,182	2,010
5. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	28,414	48,518	68,210	35,082	3,603
รวมรายจ่าย	135,361	169,661	139,202	92,780	55,418
กำไร (ขาดทุน)	19,355	(36,669)	(61,717)	(13,010)	17,032

หน่วย: ล้านบาท

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549
1. ดอกเบี้ยและเงินปันผล	52,505	48,195	48,742	56,571	77,134
2. ค่าธรรมเนียมและบริการ	11,289	12,650	13,317	14,506	15,678
3. ค่าไรจากการปริวรรต	2,335	2,718	2,616	2,998	3,627
4. รายได้อื่นๆ	1,713	615	977	1,049	720
รวมรายได้	67,842	64,178	65,652	75,124	97,159
รายจ่าย					
1. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	30,041	23,654	15,749	16,016	32,674
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	4,910	4,818	4,903	5,588	6,220
3. ค่าใช้จ่ายพนักงาน	8,601	9,018	9,465	10,340	11,424
4. ค่าภาษีอากร	2,078	2,293	2,135	2,550	3,035
5. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	8,138	1,084	5,901	9,908	12,218
รวมรายจ่าย	53,768	40,867	38,153	44,402	65,571
กำไร (ขาดทุน)	14,074	23,311	27,499	30,722	31,588

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกโดยตรง เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อทำการศึกษาลักษณะโครงสร้างรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยสำคัญทางการเงินต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. ทราบถึงแหล่งที่มาและการหารายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
3. ทราบว่ามีปัจจัยทางการเงินใดบ้าง ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
4. เพื่อนำเอาผลการศึกษานี้ไปเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการวางแผนการดำเนินงานและปรับปรุงคุณภาพด้านการบริการต่างๆต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการศึกษา

1. ทำการศึกษาเฉพาะธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
2. เก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาระหว่างปี 2530 – 2549 รวมระยะเวลา 20 ปี
3. การศึกษาเน้นการหารายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่

1.1 งบดุลและงบกำไรขาดทุนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของธนาคาร และจากตลาดหลักทรัพย์

1.2 ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) รวบรวมจากข้อมูลเศรษฐกิจรายเดือนและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เผยแพร่โดยธนาคารแห่งประเทศไทยรวมทั้งหนังสือ เอกสารและวารสารต่างๆจากห้องสมุดมหาวิทยาลัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน

2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างรายได้รวมและรายจ่ายรวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และวิเคราะห์ตัวแปรทางการเงินต่างๆที่มีผลกระทบต่อรายได้รวมของธนาคารฯ การวิเคราะห์ใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนและการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ ในสมการใช้วิธี OLS

นิยามศัพท์

รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and service income) หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการแก่ลูกค้า เช่น การรับซื้อตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การออกหนังสือค้ำประกัน การออกเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินเพื่อลูกค้า การใช้บัตรเครดิต การออกเช็คของขบวนการ และเช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่าย เป็นต้น (วิชาญ, 2535)

กำไรจากการปริวรรต (Gain on foreign exchanges) หมายถึง กำไรจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และจากการแปลงค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท โดยให้แสดงยอดสุทธิของผลกำไรที่หักขาดทุนหลักในกรณีที่ยอดสุทธิเป็นผลขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินได้ในวงเล็บ (วิชาญ, 2535)

รายได้อื่นๆ (Other income) หมายถึง รายได้จากการค้าเงินงานนอกจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ และกำไรจากการปริวรรต ทั้งนี้ ให้รวมทั้งรายได้จากการให้เช่าตู้നിรัย กำไรจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์ (ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายหรือขาดทุนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอการขาย อุปกรณ์และสินทรัพย์อื่นให้นำมาหักจากรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ (วิชาญ, 2535)

รายจ่ายอื่นๆ (Other Expense) หมายถึง ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของธนาคาร นอกเหนือจาก ค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายพนักงาน และค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ (วิชาญ, 2535)

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans: NPL) หมายถึง หนี้ที่ไม่สามารถเรียกชำระได้เมื่อครบกำหนด 90 วันขึ้นไป

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

การศึกษาในเรื่องประสิทธิภาพของการดำเนินงาน หรือ การวิเคราะห์โครงสร้างรายได้รวมของธนาคารเป็นการศึกษาทั้งทางด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงานและโครงสร้าง ที่ก่อให้เกิดรายได้ โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบในช่วงก่อน และหลังวิกฤติเศรษฐกิจ เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด (มหาชน) จะเป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ ประกอบการวิเคราะห์รวม ไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของวิธีการศึกษาแบบจำลองที่นำมาใช้และผลที่ได้จากการศึกษา

ทฤษฎีพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกถือสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ทฤษฎีการถือครองสินทรัพย์ในกรณีของธนาคารพาณิชย์ Leonall C. Anderson and Albert E. Burger ได้กล่าวถึง ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมกรรมการเลือกถือสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไว้ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท พฤติกรรม คือ Profit Maximization Principle และ Accommodation Principle มีรายละเอียด ดังนี้

Profit Maximization Principle ตามทฤษฎี ธนาคารพาณิชย์ถือเป็นหน่วยเศรษฐกิจ หนึ่งในระบบเศรษฐกิจที่มีเป้าหมายในการทำกำไรสูงสุด โดยจะพยายามกระจายการถือสินทรัพย์ ของตนเองตามผลตอบแทนของสินทรัพย์เหล่านั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ เช่น ขนาดของเงินทุน สภาพของเศรษฐกิจ หรือเพดานอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ทั้งนี้สินทรัพย์ของ ธนาคารพาณิชย์สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ และสินทรัพย์ที่ไม่ ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ การลงทุนและการปล่อยสินเชื่อ ส่วน สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ คือ เงินสดสำรอง (Total Reserves) โดยแบ่งออกเป็น เงินสดสำรอง ตามกฎหมาย (Required Reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (Excess Reserve)

ตามพฤติกรรมในการถือครองสินทรัพย์ (Portfolio Behavior) แต่ลักษณะของธนาคาร พาณิชย์จะมีระดับที่ต้องการไว้ คือ ถ้าการถือครองสินทรัพย์ต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ธนาคารจะพยายามปรับการถือครองสินทรัพย์ของตนให้เข้ากับที่คาดหวังไว้มากที่สุด โดยการลด ระดับการถือครองสินทรัพย์บางชนิดจะเบี่ยงเบนไปจากระดับที่คาดหวังนั้นอาจมีปัจจัยอื่นๆ มา กำหนด เช่น การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย

การซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ประชาชนนำเงินมาฝากกับธนาคารเป็นจำนวนมาก ทำให้ธนาคารมีเงินสดสำรองจำนวนสูงกว่าระดับที่คาดหวังไว้ ผลก็คือ อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้กับสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป ธนาคารพาณิชย์จะพยายามเพิ่มระดับของสินทรัพย์ที่หารายได้ โดยการปล่อยสินเชื่อหรือนำเงินไปลงทุนเพื่อให้อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ทั้งสองชนิดเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

Accommodation Principle เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงพฤติกรรมและหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ ตามทฤษฎีนี้ความต้องการเงินกู้จากธนาคาร (Demand For Bank Loans) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการถือครองสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งการกู้ยืมจากธนาคารกลาง การถือเงินสดสำรองส่วนเกิน หรือการกระจายการถือครองสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้และไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งปัจจัยที่กำหนดความต้องการในเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือผลผลิตในภาคเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตดี ทำให้ความต้องการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์สูงขึ้น ในขณะที่ธนาคารกลางมีนโยบายจะชะลอการเจริญเติบโตในเงินสำรองของธนาคารพาณิชย์เพื่อที่จะปล่อยกู้แก่ภาคเศรษฐกิจที่ต้องการเงินลงทุนและลดระดับการลงทุนอื่นๆลง แล้วหันมาปล่อยเงินกู้แทน แม้ธนาคารพาณิชย์อาจขาดทุนจากรายได้ดอกเบี้ย แต่ธนาคารพาณิชย์สามารถรักษาลูกค้าของตนไว้ได้ ทั้งนี้หมายความว่าสินทรัพย์หรือการลงทุนที่หารายได้เหล่านี้ถูกจำกัดให้ลงทุนอยู่ภายในระยะสั้น แต่ถ้าจะเปรียบเทียบกับทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization Principle) ในสถานการณ์เช่นนี้ ธนาคารพาณิชย์จะลดการเจริญเติบโตทั้งทางด้านเงินปล่อยกู้และการลงทุน ถ้าอัตราดอกเบี้ยไม่เปลี่ยนแปลง มีเพียงกรณีเดียวที่เงินปล่อยสินเชื่อจะมีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นได้ นั่นคือ ผลตอบแทนจากการปล่อยสินเชื่ออยู่ในอัตราที่สูงกว่าเดิมและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในสินทรัพย์ชนิดอื่นๆ

Leonall C. Anderson and Albert E. Burger ได้ทำการศึกษาทางทฤษฎีในการบริหารสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ภายใต้สมมติฐาน Profit Maximization Principle และ Accommodation Principle และได้ทำการทดสอบจริงในช่วงปี 1953 - 1967 โดยใช้ Stock Adjustment Model เพื่อทำการทดสอบพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์ว่าจะเป็นไปในลักษณะ Profit Maximization Principle หรือไม่ โดยธนาคารพาณิชย์จะมีพฤติกรรมที่จะบริหารสินทรัพย์เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด เช่น ในช่วงที่ความต้องการสินเชื่อมีมาก ธนาคารพาณิชย์จะลดการลงทุนด้านการปล่อยสินเชื่อ และการลงทุนในหลักทรัพย์ที่จะทำให้เกิดกำไรสูงสุด แต่ถ้าธนาคารพาณิชย์มีพฤติกรรมแบบ Accommodation Principle ธนาคารพาณิชย์จะจัดการสินทรัพย์ในลักษณะ

ที่ลดการลงทุนด้านสินทรัพย์ลง และหันมาขยายการปล่อยสินเชื่อแทน โดยใช้ความต้องการสินเชื่อเป็นตัวกำหนดการปล่อยสินเชื่อ หรือการบริหารสินทรัพย์ในกองทุน (Portfolio) ของธนาคารพาณิชย์

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio)

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยศึกษาโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ โดยความสามารถในการทำกำไรเป็นการวัดถึงประสิทธิภาพและความสามารถของผู้บริหาร และยังเป็นเครื่องชี้ที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตก้าวหน้าของธนาคารอีกด้วย เพราะการทำให้เกิดความมั่งคั่งสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น ก็คือผลตอบแทนหรือกำไรที่เป็นเครื่องชี้วัดได้ประเภทหนึ่ง (วเรศ, 2539) การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรในการศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราส่วน 6 ชนิด ดังนี้

1.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถ และประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ ถ้าอัตราส่วนผลตอบแทนนี้สูง แสดงว่าผู้บริหารธนาคารพาณิชย์นั้นมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่มาดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูงขึ้นและเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งสำหรับเจ้าหนี้ของธนาคารพาณิชย์ว่าจะสามารถชำระหนี้ตามกำหนดเวลาตามที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

1.2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Total Equity : ROE) เป็นอัตราส่วนแสดงถึงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากการนำเงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นตลอดจนประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ คือ เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร โดยการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อให้เกิดรายได้สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น ถ้าอัตราผลตอบแทนนี้สูง แสดงว่าผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูง สูตรที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

1.3 อัตราส่วนดอกเบี้ยรับ (Interest Revenue Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงผลตอบแทนที่ธนาคารได้รับจากการปล่อยสินเชื่อให้ลูกค้า ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการสร้างรายได้จากดอกเบี้ยรับมากด้วย

$$\text{อัตราดอกเบี้ยรับ} = \frac{\text{รายได้จากดอกเบี้ยรับ} \times 100}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

1.4 อัตราดอกเบี้ยจ่าย (Interest Expense Rate) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงผลตอบแทนที่ธนาคารจะต้องจ่ายให้กับลูกค้าที่นำเงินมาฝากไว้กับธนาคาร

$$\text{อัตราดอกเบี้ยจ่าย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย} \times 100}{\text{เงินฝาก}}$$

1.5 ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย (Spread of Interest) เป็นอัตราส่วนที่แสดงส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ รายได้ดอกเบี้ยจากการให้สินเชื่อและดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์ใดมีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสูงแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสูง

$$\text{ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย} = \text{อัตราดอกเบี้ยรับ} - \text{อัตราดอกเบี้ยจ่าย}$$

1.6 อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม (Provisions for bad debt and doubtful to Total Revenue) เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่ารายได้รวมทุก 100 บาท ของธนาคารพาณิชย์ มีค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นค่าเผื่อนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญจำนวนกี่บาท ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าธนาคารมีค่าเผื่อนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญในงวดบัญชีนั้นเป็นจำนวนมากซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกำไรของธนาคารทำให้ธนาคารมีกำไรลดลงรวมทั้งยังแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของเงินให้สินเชื่อต่ำ สูตรที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่

$$\text{ค่าเผื่อนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าเผื่อนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ} \times 100}{\text{รายได้รวม}}$$

การศึกษาอัตราส่วนที่กำหนดครายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) นั้น เราจะศึกษาสิ่งที่มีผลกระทบต่อรายได้ของธนาคาร และมุ่งศึกษาพฤติกรรมของธนาคารในการดำเนินกิจการเพื่อสร้างรายได้ให้ได้มากที่สุด และมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการตามนโยบายของธนาคาร และแสวงหากำไรสูงสุดจากการดำเนินการ แบบจำลองของอัตราส่วนทางการเงินที่กำหนดครายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิ์ เจียรศักดิ์ศรี (2532) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์สมรรถภาพในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนที่ใช้มี 5 ประเภท คือ อัตราส่วนของรายได้แต่ละประเภทต่อรายได้รวมและอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทต่อค่าใช้จ่ายรวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนรวม อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย และอัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีเงินได้ต่อกองทุนถาวรเฉลี่ย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย มาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกพร้อมกัน ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อกำไรและพิจารณาตามโครงสร้างงบกำไรขาดทุน ดังนี้ ด้านรายได้ ได้แก่ ดอกเบี้ยและส่วนลด ดอกเบี้ยและเงินปันผลจากการลงทุน ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ รายได้อื่นๆ และกำไรจากการปริวรรต ตามลำดับ โดยที่ถ้ารายการต่างๆ เหล่านี้เพิ่มขึ้นจะทำให้ผลกำไรเพิ่มขึ้น ส่วนรายจ่าย ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝาก เงินเดือนค่าจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้ลูกจ้าง ดอกเบี้ยและส่วนลดรายจ่าย ค่าธรรมเนียมและบริการ ค่าเผื่อหนี้สูญ ตามลำดับ โดยที่ถ้าหากรายจ่ายต่างๆเหล่านี้เพิ่มขึ้นจะทำให้ผลกำไรลดลง และปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อกำไรของธนาคาร ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ อัตราการแข่งขันธนาคารพาณิชย์ ถ้าปัจจัยภายนอกเหล่านี้มีอิทธิพลเหนือกว่าปัจจัยภายในเมื่อใด ก็จะมีผลกระทบต่อผลกำไรของธนาคารพาณิชย์

ดาวรุ่ง เจตวิเศษไพศาล (2535) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยกำหนดให้กำไรสุทธิเป็นตัวแปรตามขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับเงินฝาก ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยรับกับอัตราดอกเบี้ยจ่ายที่ปรับแล้ว อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ การประหยัดจากการผลิตของธนาคารพาณิชย์ โดยวิเคราะห์ตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรสุทธิของธนาคาร

พาณิชย์ขนาดใหญ่น้อยกว่าความสามารถในการทำกำไรของธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันนี้ สามขนาด คือ ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก สำหรับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับกับอัตราดอกเบี้ยที่ปรับแล้ว มีผลกระทบต่อการทำกำไรสุทธิของธนาคารขนาดกลาง น้อยกว่าธนาคารขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารทั้งสามขนาด มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันเฉพาะธนาคารขนาดใหญ่เท่านั้น ส่วนธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็กไม่เกิดการประหยัดจากการผลิต

ประณิตา บริบูรณ์ (2536) ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนที่ใช้มี 3 ประเภท คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดการมีเงินทุนเพียงพอ อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่อง อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร และแนวคิดทางทฤษฎีในระดับจุลภาคของธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจ ที่มีจุดมุ่งหมายในการแสวงหากำไรสูงสุด

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย การวิเคราะห์จะแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็น 3 ขนาด โดยพิจารณาจากสินทรัพย์รวมที่แตกต่างกันโดยใช้ยอดสินทรัพย์รวมเป็นตัวกำหนดขนาด ธนาคารขนาดใหญ่จะมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานรวมทั้งมีเสถียรภาพที่สูงกว่าธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งในด้านสินทรัพย์และเงินทุน จึงทำให้รายได้เพิ่มขึ้นมาก ส่งผลถึงอัตรากำไรที่สูงขึ้นด้วย

สุพจน์ เรืองแสงเพ็ญ (2536) ทำการศึกษาแนวโน้มโครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ โดยโครงสร้างรายได้ธนาคารพาณิชย์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล กับรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย ว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างรายได้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยมีแนวโน้มจะเปลี่ยนเป็นรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยมากขึ้น แสดงว่าบทบาทของธนาคารพาณิชย์กำลังจะเปลี่ยนจากการเป็นตัวกลางทางการเงินมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกทางการเงินแทน คือกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยจะขยายขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวางขึ้น ส่วนใหญ่การขยายตัวจะเป็นธุรกิจที่มีรายได้มาจากค่าธรรมเนียม ซึ่งจัดเป็นรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย จึงสรุปได้ว่า แนวโน้มโครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์จะเปลี่ยนแปลงจากรายได้ที่มาจากรายได้ดอกเบี้ย เป็นรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

แบบจำลองการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารฯ (Model)

$$Y_t = f(\text{ROA}_t, \text{ROE}_t, \text{INTE}_t, \text{SPRI}_t, \text{DUM}_t)$$

$Y_t = f(\text{ROA}_t)$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และรายได้ (Y) กล่าวคือ หากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเพิ่มมากขึ้น รายได้รวมของธนาคารจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากธนาคารจะนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปหาผลตอบแทนเพิ่มเติม ทำให้ธนาคารมีรายได้รวมเพิ่มมากขึ้น

$Y_t = f(\text{ROE}_t)$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และรายได้ (Y) กล่าวคือ หากอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเพิ่มขึ้น จะแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของธนาคารมีความสามารถในการดำเนินงาน เพื่อให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนกลับมาในรูปของรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

$Y_t = f(\text{INTE}_t)$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) และรายได้ (Y) กล่าวคือ หากอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) มีค่าเพิ่มขึ้น แสดงว่าปริมาณเงินฝากของธนาคารมีมากขึ้น ธนาคารก็จะนำเงินฝากไปปล่อยสินเชื่อทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

$Y_t = f(\text{SPRI}_t)$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) และรายได้ (Y) กล่าวคือ หากส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) มีค่าเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่า ธนาคารจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจาก ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร และเป็นตัวกำหนดรายได้หลักของธนาคาร

$Y_t = f(\text{DUM}_t)$ เป็นตัวแปรหุ่นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (DUM) และรายได้ (Y)

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเทียบในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

$$Y_t = \alpha_0 + \alpha_1 \text{ROA}_t + \alpha_2 \text{ROE}_t + \alpha_3 \text{INTE}_t + \alpha_4 \text{SPRI}_t + \alpha_5 \text{DUM}_t$$

โดยกำหนดให้

α_0	=	ค่าคงที่
α_i	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่จะประมาณการ โดยที่ $i = 1, 2, \dots, 5$
Y_t	=	รายได้รวมของธนาคาร (ล้านบาท)
ROA_t	=	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)
ROE_t	=	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)
$INTE_t$	=	อัตราดอกเบี้ยจ่าย (ร้อยละ)
$SPRI_t$	=	ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)
DUM_t	=	ตัวแปรหุ่น ที่แสดงถึงช่วงเวลาในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยให้ $DUM = 0$ สำหรับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2530–2539) โดยให้ $DUM = 1$ สำหรับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2540–2549)
$\frac{\partial Y_t}{\partial ROA_t} > 0$:		รายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ คือ เมื่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่
$\frac{\partial Y_t}{\partial ROE_t} > 0$:		รายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น คือ เมื่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่
$\frac{\partial Y_t}{\partial INTE_t} > 0$:		รายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยจ่าย คือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่
$\frac{\partial Y_t}{\partial SPRI_t} > 0$:		รายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย คือ เมื่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ความเป็นมาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เริ่มก่อตั้งในเดือนกรกฎาคม 2487 โดยมอบหมายให้นายพื้น สุพรรณสาร ผู้ร่วมหุ้นคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ (สมัยนั้นเรียกกระทรวงเศรษฐกิจ) เพื่อขอก่อตั้งบริษัท โดยใช้ชื่อว่า “บริษัทธนาคารกรุงเทพ จำกัด” มีสถานที่ทำการหรือสำนักงานแห่งแรก เป็นตึกแถว 2 คูหา เลขที่ 235 – 237 ถนนราชวงศ์ มุมถนนทรงวาด สำนักงานแห่งแรกนี้ได้เช่ามาจากห้างเกียนซิงหนานซิงหัง โดยมีการดัดแปลงตกแต่งเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2487 มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 4.0 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 40,000 หุ้น มูลค่าหุ้นเท่ากับปัจจุบันคือหุ้นละ 100 บาท เรียกชำระครั้งแรกร้อยละ 25 ซึ่งเท่ากับ 1.0 ล้านบาท

เมื่อได้รับอนุญาตจากทางราชการเป็นที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ธนาคารจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดแรก ของธนาคารขึ้น มีจำนวนรวม 11 คน ดังนี้

1. พลเอก เจ้าพระยารามราฆพ
2. นายทองดี นลราชสุวณัน (พระยานลราชสุวณัน)
3. นายเฉลียว ปทุมรส
4. หลวงรอบรู้กิจ
5. นายสวัสดิ์ ไสตถิทัต
6. นายจินตะเสน ปัญจะ
7. นายถวิล มีสมกลิ่น
8. นายบรรณกร ไกวิท จักกะพาก (หลวงบรรณกร ไกวิท)
9. นายจีน ไสภพนนิช
10. นายจีอัน แซ่เจีย
11. นายชู่เท้ง แซ่อั้ง

โดยมีมติแต่งตั้งพลเอก เจ้าพระยารามราฆพ (อดีตข้าราชการสำนักในรัชกาลที่ 6) เป็นประธานกรรมการคนแรกของธนาคาร พร้อมแต่งตั้ง หลวงรอบรู้กิจ ให้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการคนแรก

การดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ธนาคารได้ทำการย้ายที่ทำการเป็นครั้งแรกโดยไปอยู่ฝั่งตรงข้ามที่ทำการเดิม เป็นตึกแถวสองชั้น 4 คูหา เลขที่ 258 - 266 โดยทำการย้ายเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2491 เพื่อสนองตอบผู้ใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้นและเปิดรับพนักงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย ต่อมาในปี 2492 ได้มีการเปิดธนาคารพาณิชย์เพิ่มอีก 4 แห่ง เป็นของคนไทย 2 แห่ง และของชาวต่างประเทศอีก 2 แห่ง ทำให้ธนาคารได้รับผลกระทบจากการเปิดธนาคารเพิ่มขึ้นโดยเงินฝากมียอดลดลงประมาณ 3 ล้านบาท ในปี 2495 ธนาคารได้ทำการแต่งตั้ง นายชิน โสภณพนิช เป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ จากนั้นในปี 2498 ธนาคารได้ทำการย้ายสำนักงานใหญ่มาเลขที่ 9 ถนนเสือป่า และได้รับพระบรมราชานุญาตได้รับพระราชทานตราครุฑมา ประดิษฐาน ณ ที่ทำการธนาคารเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2510 ต่อมาในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2525 ได้ย้ายสำนักงานใหญ่มาอยู่ที่ ถนนสีลม เพื่อตอบสนองผู้ใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้นอีก ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2536 ธนาคารได้จดทะเบียนการแปรสภาพธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็น บริษัทมหาชน จำกัด ตามพระราชบัญญัติมหาชน พ.ศ. 2535 และเพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 20,000 ล้านบาท โดยเรียกชำระแล้ว 10,000 ล้านบาท ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2537 ธนาคารได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวม 2 ฉบับ ให้สามารถค้นหลักทรัพย์ตราสารแห่งหนึ่งและจัดจำหน่ายตราสารแห่งหนึ่งได้ และในปีเดียวกันธนาคารยังได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ 2 ด้าน คือ การค้าหลักทรัพย์ และการจัดจำหน่าย

ความเจริญก้าวหน้าของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ปี 2549 นับเป็นปีที่ธนาคารพัฒนากิจการด้านสาขาอย่างมากต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยโครงการปรับปรุงและพัฒนาสาขาส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการสร้างเสริม โอกาสทางการตลาด และการหารายได้ให้แก่สาขาทั้งโดยตรงและทางอ้อม นับตั้งแต่การเปิดสาขาเพิ่มเติมในทำเลที่มีศักยภาพธุรกิจสูง โครงการตกแต่งที่ทำการสาขาและจุดบริการต่างๆ ให้ทันสมัยและเพิ่มความสะดวกในการบริการลูกค้าภายใต้โครงการเสริมอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร และการสร้างทีมงานขายเพื่อสนับสนุนงานขายบริการแก่ลูกค้าสถาบัน หรือลูกค้าขนาดใหญ่ของสาขา

ธนาคารได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้กระชับและเหมาะสมกับการบริหารงานยิ่งขึ้น มีการแยกฝ่ายงานรับผิดชอบ งานธุรกิจและงานสนับสนุนสาขาออกอย่างชัดเจน ธนาคารได้จัดตั้งฝ่ายผลิตภัณฑ์และช่องทางบริการขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานขายผลิตภัณฑ์บริการ โดยตรง รวมทั้งให้การสนับสนุนในการเข้าเสนอขายแก่ลูกค้าสถาบัน และลูกค้าสำคัญรายใหญ่ของสาขา ทำให้การ

ขายผลิตภัณฑ์บริการของธนาคารมีประสิทธิภาพทางการแข่งขันมากยิ่งขึ้นทำให้สาขาของธนาคารมีความชัดเจนที่จะมุ่งความสนใจให้กับงานพัฒนาธุรกิจและการหารายได้ให้แก่ธนาคาร โดยผ่านผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ และธนาคารได้มีการปรับภาพลักษณ์และจุดบริการทุกแห่งทั่วประเทศให้สวยงามและมีความโดดเด่นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการตลาดที่มุ่งขยายฐานลูกค้าโดยดำเนินการเปลี่ยนป้ายสัญลักษณ์ของสาขาที่เปิดทำการแล้วให้เป็นรูปแบบและสีของธนาคาร ความชัดเจนในการปรับแต่งภาพลักษณ์ดังกล่าวได้ทำให้เกิดกระแสกล่าวขานถึง “ธนาคารบัวหลวง”

ทางด้านการบริการธนาคารมีบริการทางการเงินทั้งลูกค้ารายย่อย ลูกค้าธุรกิจและลูกค้าทั่วไปเพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนการประกอบธุรกิจของลูกค้าอย่างครบวงจร โดยผ่านเครือข่ายสาขาของธนาคารทั่วประเทศ อาทิเช่น

- บริการรับ – ผัก เงิน ทั้งประเภทเงินฝากกระแสรายวัน , เงินฝากออมทรัพย์ , เงินฝากประจำ และบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ
- บริการด้านสินเชื่อ
- บริการด้านการโอนเงิน และการรับชำระค่าสินค้าและบริการ
- บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งด้านการให้บริการ ในประเทศ และด้านการค้าต่างประเทศ
- บริการด้านปริวรรตเงินตราต่างประเทศ
- บริการด้านวานิชธนกิจ
- บริการด้านธุรกิจหลักทรัพย์ ทั้งการรับฝากทรัพย์สินและเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ รวมถึงการเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์
- บริการเกี่ยวกับการบริหารการเงิน เช่น การจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินคลัง

นอกจากนี้ ธนาคารได้พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ ให้มีความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยแก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่จะมาใช้บริการของธนาคารได้อย่างครบวงจร

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 – 2549 โดยศึกษาจากงบการเงินของธนาคาร ซึ่งจะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบ แนวโน้มความเจริญเติบโตจากแหล่งที่มาของเงินทุนและแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน โครงสร้างของการใช้จ่ายและโครงสร้างของรายได้ โดย

ในปัจจุบันธนาคารจะแข่งขันกันในด้านความสามารถในการทำกำไร โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ดังนี้

แหล่งที่มาของเงินทุน (Source Of Funds) ซึ่งประกอบด้วย เงินฝาก เงินกู้ยืมระยะสั้น เงินกู้ยืมระยะยาว เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 5 และตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่าเงินฝากในปี 2530 เป็นจำนวน 221,625 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82.32 ของแหล่งที่มาของเงินทุน และในปี 2531 เป็นจำนวน 270,084 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2530 คิดเป็นร้อยละ 21.87 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 85.58 ของแหล่งที่มาของเงินทุน หลังจากปี 2531 ถึงปี 2539 ปริมาณเงินฝากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปี 2540 ถึงปี 2541 เกิดภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจที่มีความผันผวนในตลาดเงิน ธนาคารก็ยังมี การขยายธุรกิจในระดับที่เหมาะสม โดยปริมาณเงินฝากยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2540 เป็นจำนวน 952,150 ล้านบาท ถือเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปี 2539 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.86 และเพิ่มขึ้น ในปี 2541 เป็นจำนวน 975,038 ล้านบาท คิดเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 2.40 ซึ่งเป็นปริมาณเงินฝากที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จนถึงปี 2542 ปริมาณเงินฝากจำนวน 961,459 ล้านบาท คิดเป็นปริมาณที่ลดลงร้อยละ 1.39 ปริมาณเงินฝากมีจำนวนลดลง อันเนื่องมาจากธนาคารสามารถเพิ่มทุนได้ทั้งจากการออกหุ้นสามัญ และออกหุ้นด้อยสิทธิควบหุ้นบุริมสิทธิ ซึ่งเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจในช่วงนั้น หลังจากปี 2542 เป็นต้นมา ธนาคารก็มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้นจนถึงปี 2544 ในปี 2545 ปริมาณเงินฝากมีจำนวนลดลงอีกครั้ง เป็นจำนวน 1,070,694 ล้านบาท หลังจากปี 2545 จนถึงปี 2547 ธนาคารมีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในปี 2548 ปริมาณเงินฝากมีจำนวนลดลงจากปี 2547 ในอัตราร้อยละ 2.67 และในปี 2549 มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1,228,451 ล้านบาท โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 97.85 ของแหล่งที่มาของเงินทุน เฉลี่ยช่วงปี 2530 ถึงปี 2549 ธนาคารมีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.21 คิดเป็นสัดส่วนแยกตามประเภทแหล่งที่มาของเงินทุนร้อยละ 90.70 ส่วนเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว คิดเป็นสัดส่วนต่อแหล่งที่มาของเงินทุนร้อยละ 5.98 และ 3.32 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเงินฝากเป็นแหล่งเงินทุนส่วนสำคัญของการดำเนินงาน ธนาคารจึงให้ความสำคัญกับการบริการเงินฝากเสมอโดยนำไปใช้ลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน เห็นได้ว่าสัดส่วนของเงินฝากต่อแหล่งที่มาของเงินทุนมีสัดส่วนที่สูงมากแสดงให้เห็นว่าเงินฝากเป็นแหล่งเงินทุนใหญ่ที่สุดของธนาคาร

ตารางที่ 5 แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปี 2530 — 2549

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินฝาก		เงินกู้ระยะสั้น		เงินกู้ระยะยาว		รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
2530	221,625	-	41,519	-	6,069	-	269,213	-
2531	270,084	21.87	39,653	(4.49)	5,854	(3.54)	315,591	17.23
2532	326,096	20.74	34,261	(13.60)	7,078	20.91	367,435	16.43
2533	399,837	22.61	62,097	81.25	8,183	15.61	470,117	27.95
2534	448,334	12.13	78,273	26.05	6,948	(15.09)	533,555	11.89
2535	498,754	11.25	90,062	15.06	5,673	(18.35)	594,489	11.42
2536	591,534	18.60	82,161	(8.77)	10,915	92.40	684,610	15.16
2537	657,282	11.11	76,379	(7.04)	44,566	308.30	778,227	13.67
2538	770,423	17.21	61,561	(19.40)	49,303	10.63	881,287	13.24
2539	843,682	9.51	68,267	10.89	50,019	1.45	961,968	9.15

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินฝาก		เงินกู้ระยะสั้น		เงินกู้ระยะยาว		รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
2540	952,150	12.86	-	(100)	80,684	61.31	1,032,834	7.37
2541	975,038	2.40	-	-	60,791	(24.66)	1,035,829	0.29
2542	961,459	(1.39)	-	-	51,287	(15.63)	1,012,746	(2.23)
2543	1,039,321	8.10	-	-	57,894	12.88	1,097,215	8.34
2544	1,079,618	3.88	4,356	-	39,688	(31.45)	1,123,662	2.41
2545	1,070,694	(0.83)	4,356	-	39,929	0.61	1,114,979	(0.77)
2546	1,123,294	4.91	13,931	219.81	29,195	(26.88)	1,166,420	4.61
2547	1,195,366	6.42	1,089	(92.18)	24,176	(17.19)	1,220,631	4.65
2548	1,163,501	(2.67)	-	(100)	21,788	(9.88)	1,185,289	(2.90)
2549	1,228,451	5.58	17,359	-	9,593	(55.97)	1,255,403	5.92
เฉลี่ย		9.21		0.38		15.27		8.19

ที่มา : จำนวนจากการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 6 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของแหล่งที่มาของเงินทุนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 – 2549

หน่วย : ร้อยละ

ปี พ.ศ.	เงินฝาก	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะยาว	รวม
2530	82.32	15.42	2.26	100.00
2531	85.58	12.56	1.86	100.00
2532	88.75	9.32	1.93	100.00
2533	85.05	13.21	1.74	100.00
2534	84.03	14.67	1.30	100.00
2535	83.90	15.15	0.95	100.00
2536	86.40	12.00	1.60	100.00
2537	84.46	9.81	5.73	100.00
2538	87.42	6.99	5.59	100.00
2539	87.70	7.10	5.20	100.00

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

ปี พ.ศ.	เงินฝาก	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะยาว	รวม
2540	92.19	-	7.81	100.00
2541	94.13	-	5.87	100.00
2542	94.94	-	5.06	100.00
2543	94.72	-	5.28	100.00
2544	96.08	0.39	3.53	100.00
2545	96.03	0.39	3.58	100.00
2546	96.30	1.20	2.50	100.00
2547	97.93	0.09	1.98	100.00
2548	98.16	-	1.84	100.00
2549	97.85	1.38	0.77	100.00
เฉลี่ย	90.70	5.98	3.32	100.00

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน (Use Of Funds) ธนาคารเมื่อได้เงินทุนมาแล้วจะนำเงินทุนมาจัดสรร เพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ธนาคาร ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลจากตารางที่ 7 และตารางที่ 8 จะเห็นว่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ในปี 2530 เป็นจำนวน 30,184 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 11.42 และเงินลงทุนในหลักทรัพย์มีจำนวนเพิ่มขึ้น จนถึง ปี 2533 มีเป็นจำนวน 37,427 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปี 2532 คิดเป็นร้อยละ 6.92 ต่อมาในปี 2535 เป็นจำนวน 34,840 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงจากปี 2534 คิดเป็นร้อยละ 1.03 เนื่องจากธนาคารนำเงินไปขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้น ในปี 2536 ถึงปี 2539 ธนาคารมีการใช้เงินทุนไปในการลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนของการลงทุนสูง แต่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 ธนาคารมีเงินลงทุนในหลักทรัพย์จำนวน 67,350 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 15.54 จากปี 2539 หลังจากช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี 2541 ถึงปี 2546 ธนาคารก็มีการลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนในหลักทรัพย์ให้ผลตอบแทนที่ดีขึ้น ธนาคารจึงเริ่มลงทุนเพิ่มขึ้น จนในปี 2547 เงินลงทุนในหลักทรัพย์มีสัดส่วนลดลงร้อยละ 14.99 จากปี 2546 เงินลงทุนในหลักทรัพย์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอีกในปี 2548 เป็นจำนวนร้อยละ 1.60 และในปี 2549 มีเงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นจำนวน 291,053 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 4.89 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 15.256 ซึ่งจะเห็นได้ว่าธนาคารใช้เงินทุนไปในส่วนนี้น้อยมาก

ในส่วนของเงินให้สินเชื่อ ในปี 2530 เป็นจำนวน 234,237 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของเงินให้สินเชื่อต่อแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนร้อยละ 88.58 ในปี 2531 เป็นจำนวน 272,422 ล้านบาท ในปี 2532 เป็นจำนวน 327,341 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2531 คิดเป็นร้อยละ 20.16 ในปี 2533 เงินให้สินเชื่อยังคงมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 28.40 ต่อมาในปี 2534 ถึงปี 2540 เงินให้สินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ลดลง โดยค่อยๆขยายตัวในอัตราที่ลดลง จนถึงปี 2540 เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 7.92 เนื่องจากเป็นช่วงปีที่ภาวะธุรกิจและการลงทุนอยู่ในสภาพชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ความต้องการสินเชื่อในระบบเศรษฐกิจยังคงขยายตัวในอัตราร้อยละต่ำลง ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2541 – 2544 ปริมาณเงินให้สินเชื่อมีอัตราร้อยละต่ำลง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารชะลอการขยายสินเชื่อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์พร้อมกับธนาคารดำเนินมาตรการเพื่อรักษาคุณภาพหนี้ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี สำหรับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็มีจำนวนสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยลงซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า ประกอบกับหลักเกณฑ์การจัดชั้นหนี้ตามที่ทางการกำหนด ทำให้ธนาคารได้พิจารณาอนุมัติสินเชื่อด้วยความระมัดระวังมาโดยตลอด ในปี 2545 เป็นจำนวน 687,966 ล้านบาท

เพิ่มขึ้นจากปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 4.83 ซึ่งธนาคารเริ่มมีการขยายสินเชื่อจนถึงปี 2549 เป็นจำนวน 893,610 ล้านบาท เมื่อพิจารณาสัดส่วนโดยเฉลี่ยของเงินให้สินเชื่อต่อแหล่งใช้ไปของเงินทุนตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.744 ดังจะเห็นได้ว่าการใช้เงินทุนของธนาคารนั้นให้ความสำคัญต่อการปล่อยสินเชื่อมากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของธนาคาร และส่วนที่เหลือจึงจะนำไปลงทุนในหลักทรัพย์

ตารางที่ 7 แสดงแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปี 2530 – 2549

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินลงทุนในหลักทรัพย์		เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ		รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
2530	30,184	-	234,237	-	264,421	-
2531	33,488	10.95	272,422	16.30	305,910	15.69
2532	35,005	4.53	327,341	20.16	362,346	18.45
2533	37,427	6.92	420,290	28.40	457,717	26.32
2534	35,201	(5.95)	501,642	19.36	536,843	17.29
2535	34,840	(1.03)	575,606	14.74	610,446	13.71
2536	41,199	18.25	662,105	15.03	703,304	15.21
2537	55,144	33.85	749,087	13.14	804,231	14.35
2538	65,115	18.08	858,581	14.62	923,696	14.85
2539	79,743	22.46	957,365	11.51	1,037,108	12.28

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินลงทุนในหลักทรัพย์		เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ		รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
2540	67,350	(15.54)	1,033,225	7.92	1,100,575	6.12
2541	112,459	66.98	862,445	(16.53)	974,904	(11.42)
2542	146,652	30.40	760,459	(11.83)	907,111	(6.95)
2543	176,501	20.35	734,188	(3.45)	910,689	0.39
2544	264,994	50.14	656,294	(10.61)	921,288	1.16
2545	323,293	22.00	687,966	4.83	1,011,259	9.77
2546	354,339	9.60	717,011	4.22	1,071,350	5.94
2547	301,214	(14.99)	825,912	15.19	1,127,126	5.21
2548	306,033	1.60	832,678	0.82	1,138,711	1.03
2549	291,053	(4.89)	893,610	7.32	1,184,663	4.04
เฉลี่ย		14.41		7.95		8.60

ที่มา : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 8 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 – 2549

ปี พ.ศ.	เงินลงทุนในหลักทรัพย์	เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ	รวม
2530	11.42	88.58	100.00
2531	10.95	89.05	100.00
2532	9.66	90.34	100.00
2533	8.18	91.82	100.00
2534	6.56	93.44	100.00
2535	5.71	94.29	100.00
2536	5.86	94.14	100.00
2537	6.86	93.14	100.00
2538	7.05	92.95	100.00
2539	7.69	92.31	100.00

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	เงินลงทุนในหลักทรัพย์	เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ	รวม
2540	6.12	93.88	100.00
2541	11.54	88.46	100.00
2542	16.17	83.83	100.00
2543	19.38	80.62	100.00
2544	28.76	71.24	100.00
2545	31.97	68.03	100.00
2546	33.07	66.93	100.00
2547	26.72	73.28	100.00
2548	26.88	73.12	100.00
2549	24.57	75.43	100.00
เฉลี่ย	15.256	84.744	100.00

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

โครงสร้างรายได้ โครงสร้างรายได้ของธนาคารประกอบด้วย รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล เป็นส่วนแรก และอีกส่วนหนึ่งเป็นรายได้ที่มอไซ์ดอกเบี้ย ซึ่งในส่วนนี้ประกอบด้วย รายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการ กำไรจากการปริวรรต และรายได้อื่นๆ เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 9 และตารางที่ 10 พบว่า ในปี 2530 ถึงปี 2534 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2535 เป็นจำนวน 68,596 ล้านบาท ลดลงจากปี 2534 คิดเป็นร้อยละ 3.40 ในปี 2536 เป็นจำนวน 74,096 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2535 คิดเป็นร้อยละ 8.02 จากนั้น ในปี 2537 ถึงปี 2540 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและสูงมาก เนื่องจากในช่วง 4 ปีนี้ เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะการณั้เจริญเติบโตสูงสุด ทำให้ธนาคารมีรายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปี 2541 ถึงปี 2542 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลลดลงจากปี 2540 อย่างมาก เนื่องจากประเทศประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจต้องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทำให้ธนาคารต้องชะลอการปล่อยสินเชื่อ รายได้ในส่วนนี้ลดลงตามนโยบายของธนาคาร ในปี 2543 เป็นจำนวน 67,114 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2542 คิดเป็นร้อยละ 2.28 ในปี 2544 ถึงปี 2546 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลกลับมาลดลงอีกครั้ง มีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง หลังจากนั้น ในปี 2547 ถึงปี 2549 ในช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ธนาคารเริ่มปล่อยสินเชื่อได้มากขึ้น ทำให้รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลในช่วงนี้เริ่มมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกครั้ง และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลต่อโครงสร้างรายได้โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 85.15 แสดงให้เห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของธนาคารมาจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลซึ่งเกิดจากการขายสินเชื่อและการลงทุนในหลักทรัพย์ในส่วนของรายได้ที่มีดอกเบี้ยจะเห็นได้ว่าถ้ารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 13.98 และมีสัดส่วนต่อโครงสร้างรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 10.44 จะเห็นได้ว่ารายได้ส่วนนี้มีความสำคัญรองจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลและธนาคารให้ความสำคัญกับรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการมากขึ้นในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากช่วงที่สภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในปี 2540 ถึงปี 2541 รายได้ในส่วนนี้มีอัตราการเพิ่มขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากธนาคารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์และบริการใหม่ๆรวมทั้งพยายามปรับปรุงบริการของพนักงานให้มีจิตใจเป็นผู้นบริการมากขึ้น ทำให้สามารถเพิ่มรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการได้สูงขึ้น

กำไรจากการปริวรรต เป็นรายได้ทางอ้อมที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจธนาคารทำให้ตัวเลขมีความผันผวนมากพอสมควร โดยบางปีอาจมีจำนวนมากขึ้น แต่ในบางปีกลับลดลงอย่างมาก เช่น ในปี 2542 ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ธนาคารมีกำไรจากการปริวรรตลดลงจากปี 2541 คิดเป็น

ร้อยละ 75.47 สาเหตุมาจากการนำเงินบาทที่เป็นสภาพคล่องส่วนเกินไปลงทุนในเงินตราต่างประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าโดยผ่านตลาด SWAP เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนทำให้มีค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสี่ยงซึ่งมีผลทำให้กำไรที่ได้จากการปริวรรตมีจำนวนลดลง และเมื่อพิจารณาสัดส่วนต่อโครงสร้างรายได้แล้ว จะมีสัดส่วนเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 โดยที่กำไรจากการปริวรรตมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.36 และรายได้อื่นๆ มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.05 ซึ่งจะเห็นได้ว่ารายได้ทั้งสองนั้นไม่ได้เป็นรายได้หลักของธนาคาร

ตารางที่ 9 แสดงโครงสร้างรายได้ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปี 2530 – 2549

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล		รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย				รายได้อื่น ๆ		รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ		กำไรจากการปริวรรต		จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
			จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด				
2530	23,459	-	1,478	-	508	-	348	-	25,793	-
2531	28,841	22.94	1,868	26.39	539	6.10	607	74.43	31,855	23.50
2532	37,965	31.64	2,452	31.26	1,338	148.24	326	(46.29)	42,081	32.10
2533	54,006	42.25	3,358	36.95	1,811	35.35	766	134.97	59,941	42.44
2534	71,009	31.48	4,185	24.63	1,744	(3.70)	333	(56.53)	77,271	28.91
2535	68,596	(3.40)	5,088	21.58	1,904	9.17	296	(11.11)	75,884	(1.79)
2536	74,096	8.02	6,277	23.37	1,958	2.84	1,416	378.38	83,747	10.36
2537	80,446	8.57	8,233	31.16	2,443	24.77	847	(40.18)	91,969	9.82
2538	104,931	30.44	9,076	10.24	3,698	51.37	502	(40.73)	118,207	28.53
2539	117,649	12.12	10,300	13.49	3,597	(2.73)	656	30.68	132,202	11.84

ที่มา : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล		รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย						รวม	
	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ		รายได้จากการปริวรรต		รายได้อื่นๆ		จำนวน	% การเพิ่ม/ลด
			จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด	จำนวน	% การเพิ่ม/ลด		
2540	133,687	13.63	10,252	(0.47)	10,468	191.02	308	(53.05)	154,715	17.03
2541	113,570	(15.05)	8,539	(16.71)	10,581	1.08	302	(1.95)	132,992	(14.04)
2542	65,621	(42.22)	8,543	0.05	2,596	(75.47)	725	140.07	77,485	(41.74)
2543	67,114	2.28	9,414	10.20	1,719	(33.78)	1,523	110.07	79,770	2.95
2544	60,520	(9.83)	9,903	5.19	1,512	(12.04)	515	(66.19)	72,450	(9.18)
2545	52,505	(13.24)	11,289	14.00	2,335	54.43	1,713	232.62	67,842	(6.36)
2546	48,195	(8.21)	12,649	12.05	2,718	16.40	615	(64.10)	64,177	(5.40)
2547	48,742	1.13	13,317	5.28	2,616	(3.75)	977	58.86	65,652	2.30
2548	56,571	16.06	14,506	8.93	2,998	14.60	1,049	7.37	75,124	14.43
2549	77,134	36.35	15,678	8.08	3,627	20.98	720	(31.36)	97,159	29.33
เฉลี่ย		8.68		13.98		23.41		39.79		9.21

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 10 แสดงสัดส่วนแยกตามประเภทของโครงสร้างรายได้ของเงินทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 – 2549

หน่วย : ร้อยละ

ปี พ.ศ.	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย			รวม
		ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ	กำไรจากการบริหาร	รายได้อื่นๆ	
2530	90.95	5.73	1.97	1.35	100.00
2531	90.54	5.86	1.69	1.91	100.00
2532	90.22	5.83	3.18	0.77	100.00
2533	90.10	5.60	3.02	1.28	100.00
2534	91.90	5.42	2.25	0.43	100.00
2535	90.40	6.70	2.51	0.39	100.00
2536	88.47	7.50	2.34	1.69	100.00
2537	87.47	8.95	2.66	0.92	100.00
2538	88.77	7.68	3.13	0.42	100.00
2539	88.99	7.79	2.72	0.50	100.00

ที่มา : คำวินิจฉัยของกรรมการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	รายได้ที่มีโชคกเบี่ย			รวม
		ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ	กำไรจากการปริวรรต	รายได้อื่นๆ	
2540	86.41	6.63	6.76	0.20	100.00
2541	85.40	6.42	7.95	0.23	100.00
2542	84.69	11.02	3.35	0.94	100.00
2543	84.13	11.80	2.16	1.91	100.00
2544	83.53	13.67	2.09	0.71	100.00
2545	77.39	16.64	3.44	2.53	100.00
2546	75.10	19.71	4.23	0.96	100.00
2547	74.24	20.28	3.99	1.49	100.00
2548	75.30	19.31	3.99	1.40	100.00
2549	79.39	16.14	3.73	0.74	100.00
เฉลี่ย	85.15	10.44	3.36	1.05	100.00

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

โครงสร้างรายจ่าย โครงสร้างรายจ่ายของธนาคารประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าภาษีอากร และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อพิจารณาข้อมูลตามตารางที่ 11 และตารางที่ 12 จะเห็นว่าในส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ตั้งแต่ปี 2530 เป็นจำนวน 15,959 ล้านบาท ในปี 2531 ถึงปี 2534 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 18,591 ล้านบาท ในปี 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 51,558 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงการขยายตัว ในปี 2535 เป็นจำนวน 42,233 ล้านบาท ลดลงจากปี 2534 คิดเป็นร้อยละ 18.09 จากนั้นในปี 2536 ถึงปี 2541 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมีอัตราการเพิ่มขึ้น ออกจาก 43,344 ล้านบาท ในปี 2536 เพิ่มขึ้นเป็น 104,525 ล้านบาท ในปี 2541 การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยในช่วงนี้เนื่องมาจากปริมาณเงินฝากได้ขยายตัวสูงมาก ในปี 2542 เป็นจำนวน 57,772 ล้านบาท ปรับลดลงร้อยละ 44.73 จากปี 2541 และเริ่มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากดอกเบี้ยเงินฝากลดต่ำลง และสภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงที่ปรับตัวดีขึ้น หลังจากนั้น ในปี 2548 ถึงปี 2549 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเริ่มมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอีก ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.05 และมีสัดส่วนต่อโครงสร้างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยร้อยละ 62.73 จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของธนาคารเกิดจากค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ส่วนของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2540 เป็นจำนวน 28,414 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อค่าใช้จ่ายร้อยละ 20.99 และในปี 2541 เป็นจำนวน 48,518 ล้านบาท มีอัตราการเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นมากในช่วงปี 2542 เป็นจำนวน 68,210 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อโครงสร้างรายจ่ายร้อยละ 40.59 จะเห็นว่าในช่วงนี้ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยสูงมาก เนื่องจากในปี 2540 ธนาคารเริ่มเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงมากขึ้น ทำให้ธนาคารต้องนำเงินมากันสำรองมากขึ้น นับเป็นการสูญเสียโอกาสอย่างมากในการที่จะนำเงินในส่วนที่ต้องกันสำรองตามเงื่อนไขของธนาคารแห่งประเทศไทยไปปล่อยสินเชื่ออันจะส่งผลกลับมาในรูปของรายได้ของธนาคาร จะเห็นได้ว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 58.82 และคิดเป็นสัดส่วนต่อโครงสร้างค่าใช้จ่ายร้อยละ 15.16 ถือว่าค่าใช้จ่ายค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีมากเป็นอันดับสองของโครงสร้างรายจ่าย

ในส่วนของค่าใช้จ่ายพนักงานนับตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 มีปริมาณค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มขึ้น มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 7.73 ซึ่งนับเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากในช่วงแรกธนาคารมีการขยายกิจการมากขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องจ้างพนักงานเพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของธนาคารจึงทำให้ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มขึ้นมาถึงในช่วงปี 2541 ถึงปี 2542 ซึ่งเป็นช่วงปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ธนาคารมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรใหม่ มีการปรับปรุงจำนวนอัตรากำลังพนักงานให้เหมาะสมกับปริมาณงานและ

สภาพเศรษฐกิจทำให้ค่าใช้จ่ายพนักงานในช่วงปีนี้มีอัตราลดลง หลังจากนั้น ในปี 2543 ถึงปี 2549 ค่าใช้จ่ายพนักงานมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นอีก เนื่องมาจากการเพิ่มเงินเดือนและสวัสดิการให้กับพนักงาน สำหรับสัดส่วนของค่าใช้จ่ายพนักงานต่อ โครงสร้างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 12.80 ซึ่งถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญเป็นอันดับสามรองลงมาจากค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายค่าเช่าหนี้สงสัยจะสูญ ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สินนั้นมี สัดส่วนต่อ โครงสร้างค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5.29 นับว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญเป็นอันดับสี่ รองลงมาจาก ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย , ค่าใช้จ่ายค่าเช่าหนี้สงสัยจะสูญและค่าใช้จ่ายพนักงาน สำหรับค่าใช้จ่ายที่มี ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านภาษีอากร ซึ่งมีสัดส่วนต่อโครงสร้างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยร้อยละ 4.02

ตารางที่ 11 แสดงโครงสร้างค่าใช้จ่ายของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 – 2549

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน		ค่าใช้จ่ายพนักงาน		ค่าภาษีอากร		ค่าเสื่อมสิ่งสังกะย		รวม	
	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด
2530	15,959	-	993	-	3,048	-	708	-	1,869	-	22,577	-
2531	18,591	16.49	1,048	5.54	3,397	11.45	881	24.44	3,728	99.46	27,645	22.45
2532	26,671	43.46	1,154	10.11	3,950	16.28	1,327	50.62	3,645	(2.23)	36,747	32.92
2533	37,155	39.31	1,291	11.87	4,407	11.57	2,100	58.25	5,689	56.08	50,642	37.81
2534	51,558	38.76	1,423	10.22	5,144	16.72	2,580	22.86	3,705	(34.87)	64,410	27.19
2535	42,233	(18.09)	1,529	7.50	6,065	17.90	2,635	2.13	5,350	44.40	57,812	(10.24)
2536	43,344	2.63	1,872	22.43	6,765	11.54	2,850	8.16	5,429	1.48	60,260	4.23
2537	43,853	1.17	2,127	13.62	8,520	25.94	3,055	7.19	5,129	(5.53)	62,684	4.02
2538	66,401	51.42	2,352	10.58	9,286	8.99	3,998	30.87	4,517	(11.93)	86,554	38.08
2539	75,026	12.99	2,759	17.30	10,098	8.74	4,370	9.30	5,728	26.81	97,981	13.20

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน		ค่าใช้จ่ายพนักงาน		ค่าภาษีอากร		ค่าเสื่อมสิ้นเปลือง		รวม	
	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด	จำนวน	%การเพิ่ม/ลด
2540	88,024	17.32	3,214	16.49	10,626	5.23	5,083	16.32	28,414	396.05	135,361	38.15
2541	104,525	18.75	3,462	7.72	9,418	(11.37)	3,738	(26.46)	48,518	70.75	169,661	25.34
2542	57,772	(44.73)	3,564	2.95	7,352	(21.94)	2,304	(38.36)	68,210	40.59	139,202	(17.95)
2543	43,765	(24.25)	3,722	4.43	8,029	9.21	2,182	(5.30)	35,082	(48.57)	92,780	(33.35)
2544	36,688	(16.17)	4,563	22.60	8,554	6.54	2,010	(7.88)	3,603	(89.73)	55,418	(40.27)
2545	30,041	(18.12)	4,910	7.60	8,601	0.55	2,078	3.38	8,138	125.87	53,768	(2.98)
2546	23,654	(21.26)	4,818	(1.87)	9,018	4.85	2,293	10.35	1,084	(86.68)	40,867	(23.99)
2547	15,749	(33.42)	4,903	1.76	9,465	4.96	2,135	(6.89)	5,901	444.37	38,153	(6.64)
2548	16,016	1.70	5,588	13.97	10,340	9.24	2,550	19.44	9,908	67.90	44,402	16.38
2549	32,674	104.00	6,220	11.31	11,424	10.48	3,035	19.02	12,218	23.31	65,571	47.68
เฉลี่ย		9.05		10.32		7.73		10.39		58.82		9.05

ที่มา : คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 12 แสดงสัดส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2549

หน่วย : ร้อยละ

ปี พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	ค่าใช้จ่ายพนักงาน	ค่าภาษีอากร	ค่าเสื่อมสิ่งสังกะยจะสูญ	รวม
2530	70.69	4.40	13.50	3.13	8.28	100.00
2531	67.25	3.79	12.29	3.19	13.48	100.00
2532	72.58	3.14	10.75	3.61	9.92	100.00
2533	73.37	2.55	8.70	4.15	11.23	100.00
2534	80.05	2.21	7.99	4.00	5.75	100.00
2535	73.05	2.64	10.49	4.56	9.26	100.00
2536	71.93	3.10	11.23	4.73	9.01	100.00
2537	69.96	3.39	13.59	4.88	8.18	100.00
2538	76.72	2.72	10.73	4.62	5.21	100.00
2539	76.57	2.81	10.31	4.46	5.85	100.00

ที่มา : จำนวนงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หน่วย : ไร่/อะ

ปี พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	ค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน	ค่าใช้จ่ายพนักงาน	ค่าภาษีอากร	ค่าเดือนที่ส่งสัญญา	รวม
2540	65.03	2.37	7.85	3.76	20.99	100.00
2541	61.61	2.04	5.55	2.20	28.60	100.00
2542	41.50	2.56	5.28	1.66	49.00	100.00
2543	47.17	4.01	8.65	2.36	37.81	100.00
2544	66.20	8.23	15.44	3.63	6.50	100.00
2545	55.87	9.13	16.00	3.86	15.14	100.00
2546	57.88	11.79	22.07	5.61	2.65	100.00
2547	41.28	12.85	24.80	5.60	15.47	100.00
2548	36.07	12.59	23.29	5.74	22.31	100.00
2549	49.83	9.49	17.42	4.63	18.63	100.00
เฉลี่ย	62.73	5.29	12.80	4.02	15.16	100.00

ที่มา : จำนวนจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ในช่วงปี พ.ศ. 2530 ถึงปี 2549 กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางการเงินที่มีผลกระทบต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) วิเคราะห์โดยวิธีการคำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยดูค่าที่ได้จากการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) , อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) , อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) , ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) ในช่วงปี 2530 – 2549 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แสดงอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปี 2530 - 2549

หน่วย : ร้อยละ

ปี	ROA	ROE	INTE	SPRI
2530	1.07	21.55	6.09	2.65
2531	1.20	23.36	5.92	3.29
2532	1.29	27.99	7.18	3.12
2533	1.79	34.63	8.41	3.35
2534	2.16	34.12	10.36	2.91
2535	2.71	39.86	7.58	3.56
2536	3.00	35.14	6.71	3.77
2537	3.23	37.11	5.80	4.25
2538	3.06	34.05	7.48	3.96
2539	3.01	32.37	7.95	3.53
2540	1.37	18.65	7.40	2.82
2541	(2.88)	(36.25)	9.32	(0.1)
2542	(5.22)	(136.32)	4.69	0.14
2543	(1.05)	(38.29)	2.99	2.68
2544	1.36	39.31	2.33	3.22
2545	1.13	25.27	1.82	2.31
2546	1.71	22.74	1.18	2.68
2547	1.95	23.86	0.85	2.97
2548	2.20	21.97	0.99	3.59
2549	2.11	21.21	2.28	3.50

ที่มา : จากการคำนวณ

ROA	=	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
ROE	=	อัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น
INTE	=	อัตราดอกเบี้ยจ่าย
SPRI	=	ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย

จากการคำนวณค่าอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยคำนวณตัวแปรอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) , ตัวแปรอัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) , ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) , ตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) มีแนวโน้มเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือในช่วงปี 2530 – 2539 ROA และ ROE มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2540 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ROA และ ROE เพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่ลดลง ในช่วงปี 2541 – 2543 ROA และ ROE มีแนวโน้มลดลงจนกระทั่งมีค่าเป็นลบ และในช่วงปี 2544 – 2549 ROA และ ROE กลับมามีค่าเป็นบวกและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สำหรับ อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) นั้น ในช่วงปี 2530 – 2539 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีค่าใกล้เคียงกัน จนกระทั่งในช่วงปี 2540 – 2549 ตัวแปร INTE ยังมีค่าเพิ่มสูงขึ้นแต่เป็นไปในอัตราที่ลดลงจนมีค่าใกล้ศูนย์ และตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) นั้น ในช่วงปี 2530 – 2539 มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน จนกระทั่งในช่วงปี 2540 – 2541 ตัวแปร SPRI มีค่าลดลงและติดในปี 2541 และในช่วงปี 2542 – 2549 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งจนมีค่าเป็นบวกและใกล้เคียงกัน

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทั้งสี่โดยการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ดังได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นนั้น ทำให้สามารถแบ่ง ภาวะเศรษฐกิจได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกตั้งแต่ปี 2530 – 2539 เป็นช่วงเศรษฐกิจเจริญเติบโต , ช่วงที่สองตั้งแต่ปี 2540 – 2543 เป็นช่วงเศรษฐกิจถดถอยหรือช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ และช่วงที่สาม ตั้งแต่ปี 2544 – 2549 เป็นช่วงฟื้นฟูเศรษฐกิจหรือช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

จากการวิเคราะห์ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ว่า ธนาคารจะมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีที่สุดในช่วงเศรษฐกิจเจริญเติบโต เนื่องจากมีอัตราการขยายตัวของตัวแปรทั้งสี่สูงที่สุด และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารจะต่ำสุดในช่วงเศรษฐกิจถดถอยหรือในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ และหลังจากนั้นธนาคารสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารให้มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นได้ในช่วงฟื้นฟูเศรษฐกิจหรือช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจเนื่องจากธนาคารมีการปรับปรุงระบบการบริการ, ระบบเทคโนโลยีในการดำเนินงาน, ระบบการบริหารงานภายใน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

การวิเคราะห์ปัจจัยทางการเงินที่กำหนดรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ใช้โปรแกรม Eviews 5.1 (Econometric Views) ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression Model) การประมาณค่าใช้วิธี Ordinary Least Square (OLS) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระด้วยค่า t - statistics และวิเคราะห์การเป็นตัวแทนที่ดีของสมการ ใช้ค่า R^2 (Coefficient Of Determination) และ F-Statistic ส่วนการทดสอบปัญหา Autocorrelation ใช้ Durbin - Watson statistics

สมการปัจจัยทางการเงินที่มีผลกระทบต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ดังนี้

$$Y_t = \alpha_0 + \alpha_1 ROA_t + \alpha_2 ROE_t + \alpha_3 INTE_t + \alpha_4 SPRI_t + \alpha_5 DUM_t$$

โดยกำหนดให้

α_0	=	ค่าคงที่ของสมการที่ต้องประมาณค่า
α_1	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ โดยที่ $I = 1, \dots, 5$
Y	=	รายได้รวมของธนาคาร (ล้านบาท)
ROA	=	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)
ROE	=	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)
$INTE$	=	อัตราดอกเบี้ยจ่าย (ร้อยละ)
$SPRI$	=	ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ-จ่าย (ล้านบาท)
DUM	=	ตัวแปรหุ่น ที่แสดงถึงช่วงเวลาในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยให้ $DUM = 0$ สำหรับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2530 - 2539) โดยให้ $DUM = 1$ สำหรับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2540 - 2549)

จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทั้งห้าตัวแปร โดยวิธี Ordinary Least Square (OLS) พบว่า ค่า t - statistics ของตัวแปรมีความเกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

(ROA) , ดอกเบี้ยจ่าย (INTE) , ส่วนต่างดอกเบี้ย (SPRI) ซึ่งตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรสองตัวที่เหลือคือ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นและตัวแปรหุ่นที่แสดงช่วงเวลาของภาวะเศรษฐกิจนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระรายได้รวม (Y) โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.936 และค่า Durbin - Watson Statistics มีค่า 1.577 ตามค่าที่ปรากฏอยู่ในสมการดังนี้

$$Y = -36,755.71 - 1,383,438ROA + 32,430.98ROE + 781,685.2INTE + 2.808398SPRI + 19,196.23DUM$$

t - statistics	(-2.302401) **	(1.606317) **	(6.457384) ***
	(7.089427) ***	(1.609349) **	

$R^2 = 0.936271$ D.W = 1.577486 F - Statistics = 41.13621 *** N = 20

โดยที่ *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
 ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 * แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
 ns ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากการศึกษาแบบจำลองตัวแปร (ROA) มีเครื่องหมายเป็นลบ แสดงว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ กับรายได้รวม ของธนาคารมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้รายได้รวมของธนาคารลดลง ~1.38 ลบ. อธิบายได้ว่า ธนาคารนำรายได้ไปซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อขยายสาขาทำให้รายได้รวมของธนาคารลดลงขณะที่สินทรัพย์ของธนาคารเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันหากสินทรัพย์ของธนาคารลดลงแสดงว่าธนาคารได้นำสินทรัพย์นั้นไปหารายได้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ROA นี้ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีที่ว่า ถ้าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น ดังนั้นตัวแปร ROA นี้จึงไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในแบบจำลอง สำหรับตัวแปร (INTE) มีเครื่องหมายเป็นบวกแสดงว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายกับรายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น ~0.78 ลบ. อธิบายได้ว่า ธนาคารมีเงินฝากเพิ่มมากขึ้นจากการรับฝากเงินและนำไปขยายสินเชื่อต่อ โดยการให้กู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า

อัตราดอกเบี้ยที่ได้จ่ายไป และตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง คือ ตัวแปร (SPRD) มีเครื่องหมายเป็นบวกแสดงว่าส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยกับรายได้รวมของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกับตัวแปรอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) กล่าวคือ ถ้าส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 1% จะทำให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น 2.81 ล้านบาท อธิบายได้ว่าส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับกับดอกเบี้ยจ่ายมีส่วนต่างที่เพิ่มมากขึ้นจะทำให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อทดสอบค่า t -statistics ของตัวแปรดังกล่าวพบว่า ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 100 และ 100 ตามลำดับ ตามที่แสดงในสมการ ส่วนค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.936 แสดงว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามของสมการได้ถึงร้อยละ 93 และเมื่อทดสอบค่า F - Statistics แล้วปรากฏว่ามีนัยสำคัญที่ 1% หรือความเชื่อมั่นที่ระดับ 99%

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งได้แก่ อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA), อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE), อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE), ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) คำนวณจากงบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยใช้ข้อมูลทศวรรษ ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2549 รวมระยะเวลา 20 ปี จากผลการศึกษาในส่วนที่ 1 ของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพบว่า การดำเนินงานของธนาคารจะมีประสิทธิภาพดีที่สุดในช่วงภาวะเศรษฐกิจเจริญเติบโต คือ ช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2539 เนื่องจากค่าอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA), อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE), อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE), ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) มีค่าสูง ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานของธนาคารให้มีกำไร และการดำเนินงานของธนาคารจะไม่มีประสิทธิภาพหรือมีประสิทธิภาน้อยในช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรือเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ คือ ช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2543 เนื่องจากค่าอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA), อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE), อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE), ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) มีค่าน้อย แสดงให้เห็นว่าธนาคารสามารถทำกำไรได้น้อยหรือในบางปีอาจเกิดการขาดทุนได้ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตกต่ำ ปัจจุบันธนาคารเริ่มมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังจะเห็นได้จากค่า อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA), อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE), อัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE), ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) ที่เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เห็นได้จากค่าคำนวณในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 แสดงว่าธนาคารเริ่มทำกำไรได้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเริ่มมีพัฒนาผลิตภัณฑ์และช่องทางการบริการขายเพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการหารายได้ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยใช้สมการแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยการคัดเลือกรูปแบบสมการและตัวแปรที่สำคัญไว้ในสมการ จากข้อมูลทศวรรษ ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2549 รวมระยะเวลา 20 ปี จากผลการศึกษาในส่วนที่ 1 ของปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารพบว่า สมการดังกล่าวมีลักษณะเป็นเส้นตรง และตัวแปรที่กำหนดสมการดังกล่าว ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยจ่าย (Interest Expense Rate : INTE) และ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (Interest Spread : SPRI) ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจ่ายซึ่งเป็นตัวกำหนดปริมาณเงินฝากของธนาคารหากอัตราส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้นนั้นแสดงถึงว่าปริมาณเงินฝากของธนาคารจะเพิ่มมากขึ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยซึ่งเป็นตัวกำหนดรายได้หลักของธนาคารซึ่งเป็นอัตราส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับจากการให้สินเชื่อ และดอกเบี้ยจ่ายจากการรับฝากเงิน ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าห่างมาก แสดงว่าธนาคารมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบบริการทางการเงินต่างๆ ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่ารูปแบบของบริการต่างๆ ทำให้ธนาคารมีรายได้เกิดขึ้น ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการหารายได้ของธนาคาร เพราะการที่ธนาคารมีบริการหลากหลายทัดเทียมกับคู่แข่งและสามารถสนองตอบต่อลูกค้าในแต่ละกลุ่มได้ ธนาคารจะมีความสามารถในการหารายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของธนาคาร ในด้านนี้ธนาคารควรมีการดำเนินงานในด้านการให้บริการ ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ต่างๆของธนาคาร รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ เพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้ารวมทั้งนำอุปกรณ์เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเข้ามา เพื่อให้ก้าวเป็นธนาคารที่ทันสมัยนอกจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะของธนาคารแล้ว

จากการศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน และปัจจัยทางการเงินที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการหารายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า นอกเหนือจากการศึกษาปัจจัยทางการเงินแล้วปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารนับเป็นปัจจัยภายในอีกอย่างหนึ่งที่ธนาคารสามารถควบคุม

ได้ และเป็นปัจจัยสำคัญในการมีส่วนเพิ่มรายได้รวมของธนาคาร จากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2541 ทำให้ธนาคารให้ความสำคัญระมัดระวังในการให้สินเชื่อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการหารายได้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อลดน้อยลง แต่นอกจากรายได้ค่าธรรมเนียมดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อแล้ว ธนาคารยังมีรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อด้วย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมจากการโอนเงิน บริการรับชำระและเรียกเก็บ และกลุ่มบริการบัตรธนาคาร เป็นต้น ซึ่งจากการพิจารณาพบว่า รายได้ของธนาคารมาจากค่าธรรมเนียมและบริการ โดยที่มีจำนวนสาขาเป็นตัวรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการ

จากการศึกษาปัจจัยทางการเงินที่มีผลต่อรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ทราบว่าปัจจัยทางการเงินที่มีความสำคัญในการกำหนดรายได้รวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีด้วยกัน 2 ปัจจัย คือ อัตราดอกเบี้ยจ่าย (Interest Expense Rate : INTE) และ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (Interest Spread : SPRI) ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจ่าย (INTE) นี้มีสัมประสิทธิ์เป็นบวก กล่าวคือถ้าอัตราดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น จะทำให้ธนาคารได้รายได้รวมเพิ่มขึ้น ดังนั้นธนาคารจึงควรเร่งระดมเงินฝากจากภาคประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น หรือ ใช้นโยบายเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้มากกว่าธนาคารคู่แข่ง

สำหรับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (SPRI) นี้มีสัมประสิทธิ์เป็นบวก กล่าวคือถ้าส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยมีช่วงห่างเพิ่มมากขึ้น จะทำให้รายได้รวมของธนาคารเพิ่มมากขึ้น ธนาคารควรที่จะพิจารณาให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งการจะพิจารณาให้เพิ่มอัตราเงินกู้ในลักษณะนี้ได้นั้นธนาคารจะต้องมีการให้บริการแก่ลูกค้าโดยเน้นขยายสินเชื่อให้มากขึ้นแม้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะคงอยู่ในอัตราเดิม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ควรมีการปรับปรุงโดยนำตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความสามารถในการหารายได้รวมของธนาคาร ที่นอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้โดยเฉพาะ ปัจจัยภายในที่ธนาคารสามารถควบคุมได้ เช่น จำนวนบัญชีเงินฝากและสินเชื่อ ระดับความพึงพอใจของลูกค้า เป็นต้น

ในการศึกษานี้เป็นเพียงกรณีศึกษาธนาคารเดียว ซึ่งในการศึกษารั้งต่อไปควรทำการศึกษาหลายธนาคาร เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการหารายได้รวมของธนาคารซึ่งอาจศึกษาระหว่างธนาคารพาณิชย์เอกชนไทยด้วยกัน หรือธนาคารพาณิชย์ที่ต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้น ใหญ่ว่ามีรูปแบบการดำเนินงานในการหารายได้ที่แตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทยต่อไป

เนื่องด้วยข้อจำกัดในการหาข้อมูล ในส่วนของอัตราส่วนทางการเงินและรายได้ ค่าธรรมเนียมและบริการแต่ละประเภทที่ไม่สามารถจะหาได้ ทั้งในส่วนข้อมูลดังกล่าวจะทำให้สามารถเห็นภาพของความสามารถในการหารายได้ของธนาคารว่าธนาคารสามารถทำรายได้จากบริการด้านใดได้มากที่สุดนอกเหนือจากการให้สินเชื่อ

ด

ร

บรรณานุกรม

จ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS For Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546
- กัลยา วานิชย์บัญชา. หลักสถิติ พิมพ์ครั้งที่ 5 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540
- ชนินทร์ พิทยาวิวัช. (2534) ตลาดการเงินในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ พรินติงกรุ๊ป
จำกัด.
- ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ. (2535) เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร. คู่มือการใช้โปรแกรม Eviews สำหรับวิชา ศษ.504 ไมโครคอมพิวเตอร์
สำหรับเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์ กรุงเทพฯ
- ประพิณวดี ศิริศุภลักษณ์. คู่มือโปรแกรม Eviews สำหรับวิชา 119583 กรุงเทพฯ : ม.ป.ศ., ม.ป.ป.
- รัตนา สายคณิต และชลลดา จามรกุล. หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บริษัท เยียร์บุ๊ก
พับลิชเชอร์ จำกัด, 2537
- วเรศ อุปปาดิก. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535

เอกสารอื่นๆ

- รายงานประจำปี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2530 – 2549
- สุพจน์ เรืองแสงเพ็ญ. “แนวโน้มโครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย” ภาคนิพนธ์
สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2536

วิทยานิพนธ์

จรัลศรี ฐิติเลิศเดชา. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534

ไชยยง ปฐวินทรานนท์. “พฤติกรรมกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527

ดาวรุ่ง เจตวิเศษไพศาล. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535

ประนิกา บริบูรณ์. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2536

ประสิทธิ์ เจียรศักดิ์ศรี. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2532

พิราพรรณ ศรีจันทร์สุข. “การศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดรายได้ธนาคารกรุงไทย จำกัด

(มหาชน)” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก, 2540

เว็บไซต์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ www.nso.go.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) www.bangkokbank.com

ภาษาอังกฤษ

Article

Aderson , Leonall C .,and Burger , Albert E “Asset Management and Commercial Bank Portfolio Behavior : Theory and Practice” Journal of Finance. May , 1969.

Book

Gujarati, D. Basic Econometric.4th Edition 2003

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์

แหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์

แหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์มาจากหลายแหล่งด้วยกัน คือ เงินฝาก เงินกู้ยืม เงินกองทุน และหนี้สินอื่นๆ

1. เงินฝาก

1.1 เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits) หรือเงินฝากเผื่อเรียก คือ เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์มีพันธะที่จะต้องจ่ายให้แก่ลูกค้าเมื่อเรียกร้องหรือตามสั่ง ด้วยการใช้เช็คในการถอน ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน (Checking Accounts หรือ Current Accounts) และเงินฝากที่ธนาคารต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามอื่นๆ เช่น เช็คสั่งจ่ายของธนาคารเอง (Cashier's Order หรือ Manage's Cheque) เช็คที่ธนาคารรับรอง (Certified Cheque) เป็นต้น เงินฝากประเภทนี้ผู้ฝากจะไม่ได้รับดอกเบี้ย แต่ลูกค้าจะได้รับความสะดวกจากธนาคาร

1.2 เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposits) คือ เงินฝากที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของลูกค้า ดังนั้น เงินฝากชนิดนี้จึงไม่ใช่เช็คในการถอน ลูกค้าจะถอนได้โดยเขียนคำสั่งจ่ายในใบถอนเงิน (Saving Deposit Withdrawal Slip) และใช้สมุดคู่ฝาก (Pass Book) ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยให้ทุกวันตามยอดคงเหลือในบัญชีโดยจะนำดอกเบี้ยทบเงินต้นเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายนและ ธันวาคมของทุกปี ในปัจจุบันผู้ฝากเงินประเภทนี้สามารถฝากหรือถอนเงินได้จากเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machines : ATM) อีกด้วย

1.3 เงินฝากประจำหรือเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Fixed หรือ Time Deposits) คือ เงินฝากที่ผู้ฝากจะถอนคืนได้เมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปธนาคารกำหนดระยะเวลาของเงินฝากประเภทนี้ไว้ดังนี้ คือ 3-6 เดือน , 6 เดือนถึง 1 ปี , 1-2 ปี และระยะเวลามากกว่า 2 ปี ธนาคารจะออกใบรับฝากให้ลูกค้าเป็นหลักฐานการรับฝาก ผู้ฝากจะได้รับอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ฝาก โดยทั่วไปยิ่งฝากระยะเวลานานอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับก็จะยิ่งสูง แต่ถ้าฝากระยะเวลาดำกว่า 3 เดือน ก็จะไม่ได้รับดอกเบี้ย ถ้าถอนเงินก่อนครบกำหนดธนาคารก็จะหักอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี

เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอีกประเภทหนึ่ง คือ เงินฝากประจำชนิดเปลี่ยนมือได้ (Transferable Certificate Of Deposit) หรือ T.C.D. ซึ่งธนาคารกสิกรไทยเป็นธนาคารแห่งแรกที่ได้เสนอบริการเงินฝากประเภทนี้ เงินฝากประเภทนี้มักจะจ่ายดอกเบี้ยเท่ากับเงินฝากประจำ หรืออาจจะสูงกว่าเล็กน้อย ผู้ฝากเงินประเภทนี้ไม่สามารถถอนเงินก่อนครบกำหนด แต่สามารถเปลี่ยนมือให้ผู้อื่นถือแทนได้ โดยเซ็นสลักหลัง และนำมาจดทะเบียนผู้ถือรายใหญ่ ณ สาขาของธนาคารที่เป็นผู้ออกใบรับฝากนั้น

2. เงินกู้ยืม (Borrowing) เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์รองลงมาจากเงินฝาก โดยธนาคารพาณิชย์จะทำการกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศ สาเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ต้องกู้ยืมเงินมีหลายประการด้วยกัน คือ เงินฝากที่ระดมได้ภายในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการกู้ยืมเงิน ธนาคารพาณิชย์จึงต้องหาเงินทุนจากแหล่งอื่นๆ มาสนองความต้องการในการกู้ยืมของภาคเศรษฐกิจต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นการกู้ยืมมาเพื่อสภาพคล่องของธนาคาร ซึ่งมักเป็นการกู้ยืมในระยะสั้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และกู้ยืมมาเพื่อผลประโยชน์จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยต่างประเทศต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศและธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่า ต้นทุนการกู้ยืมจากต่างประเทศต่ำกว่าต้นทุนการระดมเงินทุนจากภายในประเทศ ธนาคารพาณิชย์มีแหล่งกู้ยืมที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ การกู้ยืมเงินจากภายในประเทศ และจากต่างประเทศ

2.1 การกู้ยืมจากแหล่งภายในประเทศ (Internal Borrowing) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

ก. การกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย จะอยู่ในรูปการใช้พันธบัตรค้ำประกัน และการขายช่วงลดตั๋วเงิน การกู้ยืมโดยมีพันธบัตรค้ำประกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดวงเงินที่จะให้กู้ในแต่ละปี เพื่อควบคุมปริมาณเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ มักจะกู้เมื่อจำเป็นต้องใช้เงินไปขยายเครดิต เพื่อดำรงเงินสดสำรองให้ถูกต้องคลอบคลุมการเสริมสภาพคล่องของธนาคาร

ข. เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศ เป็นเงินกู้ยืมที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Call - Loan) ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมในระยะสั้น ส่วนใหญ่จะกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ที่มีความเชื่อถือและความสัมพันธ์ระหว่างกันในกรณีที่ขาดแคลนเงินสดสำรอง หรือมีสภาพคล่องน้อยเกินไป

ค. การกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ ในประเทศ เป็นการกู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม หรือกู้ยืมจากธนาคารออมสิน

2.2 การกู้ยืมจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินตราต่างประเทศตลอดเวลา และอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศจะมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าของประเทศไทย ธนาคารจึงมักแสวงหาสินเชื่อจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศเพื่อนำเข้ามาขยายการให้เครดิตโดยที่แต่ละธนาคารมักจะมีวงเงินการกู้ยืม (Line Of Credit) ที่ธนาคารต่างประเทศตั้งไว้ให้ และมักกู้ยืมในระยะสั้นไม่เกิน 3 เดือน เพราะว่าการกู้ยืมในระยะยาว จะทำให้ธนาคารต้องมีความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยปกติธนาคารพาณิชย์จะกู้ยืมจากต่างประเทศมาเพื่อแสวงหากำไรจากดอกเบี้ย และผลกำไรที่จะได้รับจากอัตราแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3. เงินกองทุน (Capital Fund) บัญชีทุนประกอบด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น และเงินกองทุน ส่วนที่สำคัญ คือ เงินทุนที่ผู้ถือหุ้น และเงินทุนที่เกิดจากการสะสมกำไรเอาไว้ ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 บัญญัติว่า “เงินกองทุน” หมายถึง 1) ทุนที่ชำระแล้ว ซึ่งรวมทั้งส่วนถ้ามูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ 2) ทุนสำรอง หมายถึง เงินสำรองที่กักไว้ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ว่า ทุกครั้งที่บริษัทจ่ายเงินปันผลจะต้องจัดสรรเงินไว้เป็นทุนสำรองอย่างน้อย 1/20 ของจำนวนผลกำไรซึ่งบริษัททำมาหาได้ 3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสดสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์ และเงินสดสำรองเพื่อการชำระหนี้ และ 4) กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรรเมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีออกแล้ว

4. หนี้สินอื่น อันได้แก่

4.1 เงินมัดจำและเงินประกัน หมายถึง เงินที่ธนาคารเรียกจากลูกค้าเพื่อเป็นมัดจำหรือเป็นประกันการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ออกหนังสือค้ำประกัน การใช้ตู้നിရံ เป็นต้น

4.2 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ธนาคารได้บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายแล้วแต่ยังไม่ได้จ่าย

4.3 เงินทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ หมายถึง เงินสะสมของพนักงานและลูกจ้างที่ธนาคารหักจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง และส่วนที่ธนาคารจ่ายสมทบ รวมทั้งเงินที่ธนาคารกันไว้สำหรับจ่ายเป็นบำเหน็จแก่พนักงานและลูกจ้าง

4.4 ผลต่างบัญชีระหว่างกัน หมายถึง ยอดเหลือของบัญชีระหว่างสำนักงานที่มีดุลสุทธิเป็นเจ้าหนี้

4.5 อื่นๆ เช่น เงินประกันที่ธนาคารเรียกจากพนักงานและลูกจ้าง เป็นต้น

แหล่งใช้ไปของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์

แหล่งใช้ไปของเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ที่ต้องจัดสรรออกไป ได้แก่ การให้สินเชื่อ การลงทุนในหลักทรัพย์ เงินสดในมือและเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยและสินทรัพย์

1. การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 เงินให้กู้ยืม (Loan) หรือเงินให้กู้ยืมที่มีกำหนดระยะเวลา หมายถึง การที่ธนาคารให้ลูกค้ำกู้ยืมเงินก้อนจำนวนหนึ่ง โดยกำหนดเวลาชำระหนี้ที่แน่นอนซึ่งอาจมีการชำระหนี้คืนกันเพียงครั้งเดียว (Single Payment) หรือโดยผ่อนชำระเป็นงวดๆ (Installment Basis) โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยตามอัตราที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินกว่าอัตราสูงสุดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้

1.2 เงินเบิกเกินบัญชี (Overdrafts) ธนาคารจะเป็นผู้กำหนดวงเงินเครดิตให้แก่ลูกค้ำจำนวนหนึ่ง ลูกค้ำจะใช้เงินจำนวนนั้นเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ของลูกค้ำภายในวงเงินที่ธนาคารกำหนดให้ การส่งจ่ายเงินสามารถกระทำได้โดยใช้เช็ค และทางธนาคารจะคิดดอกเบี้ยเฉพาะวงเงินที่ลูกค้ำเบิกใช้จริงเท่านั้น

วิธีการให้กู้ยืมในรูปเบิกเกินบัญชีแตกต่างกับวิธีการให้กู้ยืม คือ การให้กู้ยืมนั้น ลูกค้ำจะรับเงินจำนวนที่กู้ยืมไปหมดทั้งจำนวนครั้งเดียวซึ่งลูกค้ำจะต้องเสียดอกเบี้ยตามจำนวนเงินกู้ยืมเต็มจำนวน ส่วนในการให้กู้ยืมเกินบัญชี ลูกค้ำถอนออกจากบัญชีเงินฝากตามจำนวนที่ต้องการใช้ ซึ่งจะเสียดอกเบี้ยตามจำนวนจริงที่ถอนออกไป ลักษณะแตกต่างที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การให้ลูกค้ำเบิกเกินบัญชีนั้น โดยปกติเงินหมุนเวียนเข้าออกในบัญชีเงินฝากกระแส รายวันนั้นอยู่เสมอ บางเวลาลูกค้ำก็ถอนเงินเกินบัญชีออกไป ซึ่งเรียกว่า บัญชีเป็น “ตัวแดง” คือ มียอดคงเหลือทางด้านเจ้าหนี้ ผิดกับเงินให้กู้ยืมซึ่งลูกค้ำจะไม่นำเงินมาใช้คืนจนกว่าจะครบกำหนดชำระคืน

1.3 การซื้อลดตั๋วเงินและการทำทรัสต์รีซีพ (Bill Discounted and Trust Receipt) การซื้อลดตั๋ว (Bill Discount) เป็นการให้สินเชื่อประเภทหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งหมายถึง การที่ลูกค้านำตั๋วเงินมาขายลดให้แก่ธนาคารก่อนที่ตั๋วเงินนั้นจะถึงกำหนดเวลาชำระเงิน หรือหมายถึง ธนาคารให้กู้ยืมเงินโดยลูกค้ามอบตั๋วเงิน ซึ่งธนาคารมีสิทธิที่จะไปเรียกเก็บเงินจากผู้ที่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามตั๋วเงินนั้น เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้ “ตั๋วเงิน” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มี 3 ประเภท ได้แก่ ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเช็ค

ทรัสต์รีซีพ (Trust Receipt) คือ ตราสารที่ลูกค้าทำไว้ต่อธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือที่ธนาคารมีต่อลูกค้า และลูกค้าให้การรับรองว่า ธนาคารมีกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกกลับคืนมาหรือทำการจำหน่ายแทนได้ทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้นลูกค้าจะกระทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายสินค้านั้นมาชำระให้แก่ธนาคาร เหตุที่ลูกค้าทำทรัสต์รีซีพเพราะ ในการที่ลูกค้าจะชำระเงินตามตั๋วแลกเงินให้แก่ธนาคาร ก่อนที่ธนาคารจะปล่อยเอกสาร ไปออกสินค้า (ในกรณีที่เป็น Documents Against Payment : D/P คือจะเอาสินค้าไปออกเอกสารได้ต่อเมื่อลูกค้าได้ชำระเงินก่อน) ให้ลูกค้าไปออกสินค้านั้น บางครั้งลูกค้ามีความขัดข้องทางการเงินยังไม่สามารถชำระเงินให้ได้ แต่มีความจำเป็นต้องเอาเอกสาร ไปออกสินค้าก่อน หรือต้องรับนำสินค้ามาขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ต่อธนาคาร ลูกค้าสามารถกระทำได้โดยทำทรัสต์รีซีพ ซึ่งก่อนที่ธนาคารจะยอมให้ลูกค้าทำทรัสต์รีซีพ ก็จะพิจารณาถึงความเสี่ยงภัยในการชำระหนี้ของลูกค้าเช่นเดียวกับการพิจารณาให้เครดิตอย่างอื่น เช่น ธนาคารจะให้ลูกค้าหาผู้ค้ำประกัน หรือนำหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน

2. การลงทุนในหลักทรัพย์ (Investment) เป็นแหล่งใช้ไปของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญรองลงมาจาก การให้สินเชื่อ การลงทุน หมายถึง การที่ธนาคารนำเงินไปลงทุนเพื่อทำผลประโยชน์ ด้วยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาล หุ้น หรือหุ้นกู้ในบริษัทต่างๆ รวมทั้งการลงทุนหาผลประโยชน์ในหลักทรัพย์ต่างประเทศ รวมถึงเงินที่ธนาคารซื้อตั๋วเงินทางการค้า (Commercial Papers) หรือเงินที่ให้ธนาคารหรือสถาบันอื่นกู้ยืมระยะสั้น (Call Money)

3. เงินสดในมือหรือเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องมีเงินสดในมือจำนวนหนึ่งไว้ เพื่อเป็นการรักษาสภาพคล่อง ในกรณีที่มีผู้มาถอนเงิน ณ สาขาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเงินสดในมือที่ธนาคารพาณิชย์ถือไว้จะไม่ได้รับอัตราดอกเบี้ย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้ธนาคาร

พาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยที่ส่วนหนึ่งจะต้องสำรองไว้เป็นเงินฝาก และตามกฎหมายข้อบังคับของสำนักหักบัญชี ชำระหนี้ตามคฤหาญชีระหว่างกันโดยผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น ธนาคารทุกธนาคารจึงจำเป็นต้องมีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว และเพื่อลดภาระและเพื่อความปลอดภัยในการที่จะต้องเก็บรักษาเงินไว้ที่ธนาคาร เงินที่ธนาคารพาณิชย์ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น ไม่มีดอกเบี้ย ทั้งนี้เพราะตามพระราชบัญญัติที่กำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 บัญญัติไว้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับฝากเงินฝากประจำหรือกระแสรายวัน โดยไม่จ่ายดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม เงินสดในมือและเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก็เป็นส่วนหนึ่งของอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย โดยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดในมือได้ไม่เกินร้อยละ 2.5 ของยอดเงินฝากทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ และต้องมีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ของยอดเงินฝากทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์อีกด้วย

4. สินทรัพย์ถาวร และอื่นๆ เช่น การลงทุนในหลักทรัพย์ประจำ (Fixed Assets) อันได้แก่ ที่ทำการธนาคาร สิทธิการเช่าที่ทำการ อสังหาริมทรัพย์ เครื่องตกแต่ง อุปกรณ์และเครื่องใช้ อสังหาริมทรัพย์ที่ได้จากการบังคับชำระหนี้ สิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งการคิดแปลง เป็นต้น อันเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นทางใช้ไปของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทางหนึ่ง

๑

๒

ภาคผนวก ข
รายได้และค่าใช้จ่ายของธนาคารพาณิชย์

๓

รายได้

รายได้ของธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย (อำนาจ , 2526 : 541 – 548)

1. ดอกเบี้ยและส่วนลด เป็นรายได้สำคัญของธนาคาร ซึ่งได้จากการให้กู้ยืมและให้เครดิต แบ่งได้ดังนี้

1.1 ดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยตามอัตราที่สัญญาไว้ทุกสิ้นเดือน

1.2 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ ผู้กู้ชำระเป็นรายเดือน หรือราย 3 เดือน หรือชำระพร้อมเงินต้นเมื่อสัญญาครบกำหนด

1.3 ดอกเบี้ยและส่วนลดตัวเงิน ธนาคารจะเรียกเก็บส่วนลดจากลูกค้าที่นำตัวเงินทั้งภายในและต่างประเทศ มาขายลดกับธนาคารทันที ในวันที่ขายลดตัวเงิน

ในกรณีตัวเงินในประเทศที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลดนั้นครบกำหนดแล้ว ลูกหนี้ขอผลัดชำระ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ตัวเงินครบกำหนดจนถึงวันที่ลูกค้าชำระเงินให้กับธนาคาร ธนาคารจะเรียกเก็บดอกเบี้ยอีก นอกจากนี้ยังมีดอกเบี้ยจากการทำทรัสต์รีซีท

1.4 ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารอื่น ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝากระหว่างธนาคาร แยกเป็นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในและต่างประเทศ

2. ดอกเบี้ยส่วนลดและเงินปันผลหลักทรัพย์ที่ลงทุน ได้แก่

2.1 ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแต่ธนาคารลงทุนซื้อเพราะพันธบัตรเป็นหลักทรัพย์ที่มั่นคง และนำออกขายได้เมื่อต้องการเงิน ทั้งเป็นนโยบายของธนาคารที่ต้องแบ่งเงินส่วนหนึ่งไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่มั่นใจว่าจะไม่มีการเสียหายเกิดขึ้น ในขณะเดียวกันก็มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ดำรงสภาพคล่อง และดำรงเงินสดสำรองอีกด้วย

2.2 ส่วนลดตัวเงินคลัง อัตราส่วนลดค่อนข้างต่ำ แต่ธนาคารซื้อไว้เนื่องจากต้องการลงทุนระยะสั้นในบางขณะที่มีเงินเหลือ โดยจะกันเงินบางส่วนไว้สำหรับการจ่ายเงินให้แก่ลูกค้า ฝักน้อยตามฤดูกาลที่ลูกค้าต้องการใช้เงิน กรณีที่ลูกค้าต้องการใช้เงินจำนวนมาก ธนาคารก็จะขายตัวเงินคลังนำเงินมาจ่ายให้ลูกค้าได้ทันท่วงที

2.3 เงินปันผลจากหุ้นที่ซื้อ จะมีรายได้ไม่แน่นอน ในบางปีไม่ได้รับเลย บางธนาคารลงบัญชีเป็นรายได้อื่นๆ

3. ค่าธรรมเนียมและบริการ ค่าธรรมเนียม เป็นรายได้ที่ธนาคารให้บริการแก่ลูกค้าในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ค่าธรรมเนียมจากการโอนเงิน ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมในการขายเช็ครับฝากให้แก่ลูกค้า (Demand Draft) และค่าธรรมเนียมในการโอนเงินทางโทรเลข (Telegraphic Transfer) ธนาคารจะเรียกเก็บค่าโทรเลขจากลูกค้าค้างหาก

3.2 ค่าธรรมเนียมจากการออกหนังสือค้ำประกัน เช่น การค้ำประกันผู้รับเหมาก่อสร้างต่อผู้ว่าจ้างว่า ลูกค้าจะดำเนินงานตามสัญญา หากผิดสัญญาผู้ว่าจ้างก็จะเรียกร้องค่าเสียหายจากธนาคารได้ ธนาคารก็จะชดใช้แทน ถ้าลูกค้ายังไม่สามารถชำระ หรือการค้ำประกันการออกของอึ้งเช่น เมื่อสินค้ามาถึงท่าเรือ ลูกค้าต้องการเอาสินค้าออกไปโดยยังไม่มีใบตราส่ง (Bill Of Lading) ธนาคารก็จะออกหนังสือค้ำประกันการออกของ (Shipping Guarantee) ให้ลูกค้านำไปให้บริษัทเรือแทนใบตราส่งสินค้า ในการนี้ธนาคารควรจะเรียกผลประโยชน์ชดเชยเป็นค่าธรรมเนียม (ประมาณร้อยละ 1 – 2 ต่อปี)

3.3 ค่าธรรมเนียมจากการรับรองตัวแลกเงิน คือ ธนาคารรับรองการชำระเงินตามตัวแทนลูกค้าผู้ซื้อสินค้าต่อผู้ขายสินค้า เช่น การรับรองตัวเงินค้ำน้ำมัน ซึ่งธนาคารรับรอง ลูกค้าเป็นตัวแทนขายน้ำมันต่อบริษัทผู้ขายน้ำมัน เพื่อให้บริษัทผู้ขายเกิดการมั่นใจว่าได้รับชำระเงินตามตัวเมื่อครบกำหนด ดังนั้น ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากลูกค้า

3.4 ค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเงินตามตัว ลูกค้าอาจนำตัวเงินหรือตราสารอื่นของธนาคารต่างท้องถิ่นมาให้ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตัวเงินให้ลูกค้า ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยทั่วไปในอัตราหมื่นละ 20.0 บาท

3.5 ค่าธรรมเนียมในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ลูกค้าขอให้ธนาคารเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อสั่งสินค้าเข้ามาจำหน่าย ธนาคารจะต้องเข้าเสี่ยงภัยและผูกพันในการชำระเงินให้แก่ผู้ส่งสินค้าออกในต่างประเทศ ธนาคารจึงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากลูกค้า โดยปกติอัตราร้อยละ ¼ - 1 ต่อปี สำหรับเลตเตอร์ออฟเครดิตอายุ 90 วัน

3.6 ค่าธรรมเนียมอื่นๆ เช่น ค่าปรับเช็คคืน ปกติธนาคารจะเรียกเก็บเป็นรายฉบับๆ ละ 100 บาท และค่ารับรองเช็คซึ่งธนาคารเรียกเก็บฉบับละ 5 บาท

ดังนั้น จะเห็นว่ารายได้ของธนาคารพาณิชย์ซึ่งได้จากแหล่งใช้ไปของเงินทุนของธนาคาร อันได้แก่ เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งภายในและต่างประเทศ และรายได้ส่วนหนึ่งได้มาจากการคิดค่าธรรมเนียมการให้บริการทางการเงินของธนาคาร ค่าธรรมเนียมการโอนการให้เช่าตู้โทรศัพท์ กำไรจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคาร ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ดังนี้

1. ดอกเบี้ยเงินฝาก ได้แก่ ดอกเบี้ยที่ธนาคารจ่ายให้กับผู้ฝากเงินประเภทต่างๆ เป็นรายจ่ายที่สำคัญที่สุดของธนาคาร และดอกเบี้ยที่ธนาคารกู้ยืมมา ดอกเบี้ยจ่ายใน General Ledger ซึ่งประกอบด้วย ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ดอกเบี้ยเงินฝากของสาขา

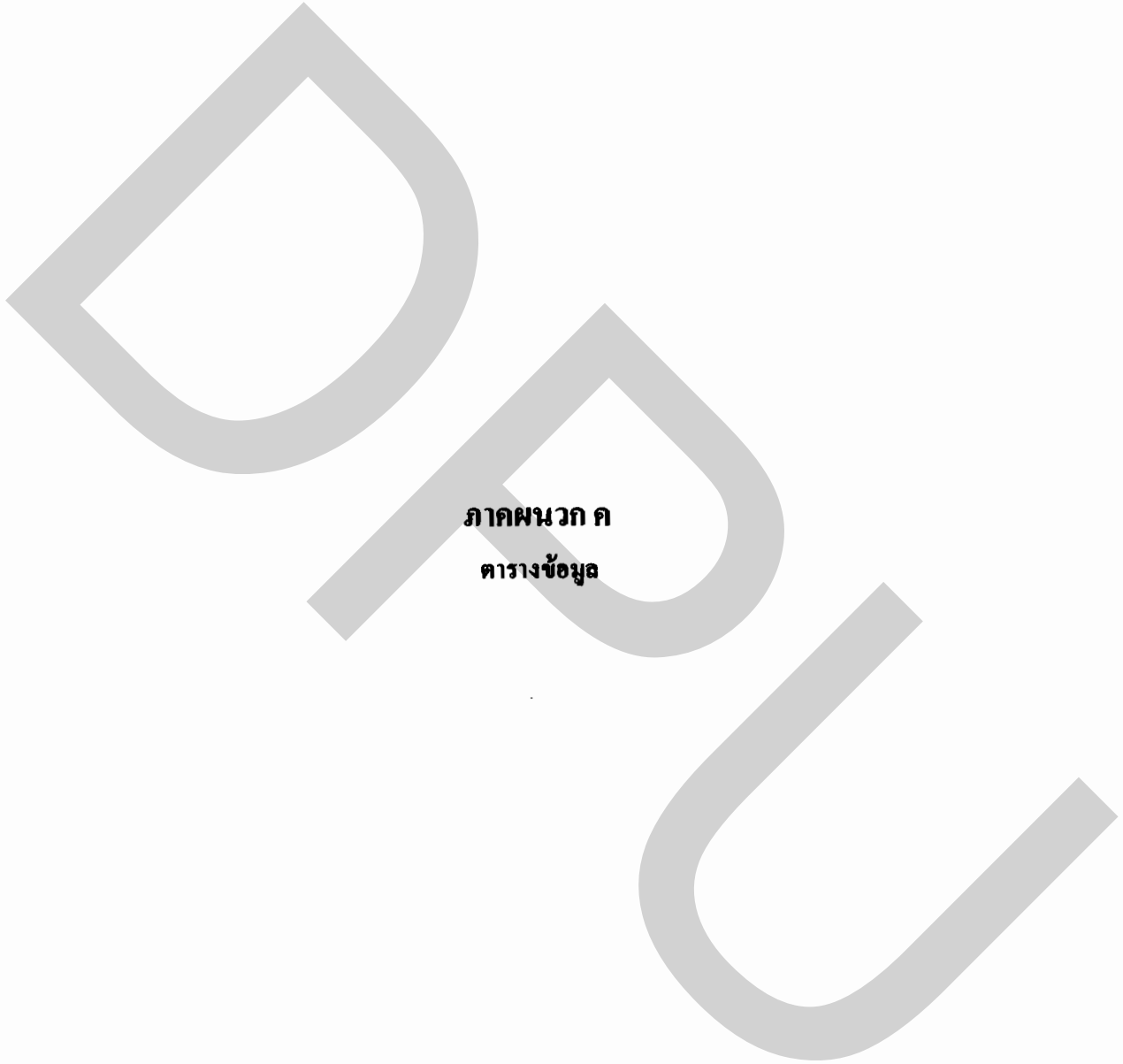
ดอกเบี้ยเงินฝากของสาขา คือ ดอกเบี้ยที่จ่ายให้กับสาขา สำหรับเงินที่สาขานำมาฝากไว้ที่สำนักงานใหญ่นั้น อาจเกิดจากสาขารับฝากไว้ และไม่สามารถนำไปหาประโยชน์ในการกู้ยืมได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินผลหรือวัดความสามารถในการหารายได้ของสาขาเท่านั้น ไม่มีการจ่ายจริง และในทางกลับกัน หากสำนักงานใหญ่โอนเงินไปให้สาขา เช่น สาขามีเงินไม่เพียงพอและมีเงินฝากไว้ที่สาขา สาขาที่จะต้องคิดดอกเบี้ยให้แก่สำนักงานใหญ่

2. ดอกเบี้ยและส่วนลดจ่าย ประกอบด้วยดอกเบี้ยเงินกู้ยืม คือ ดอกเบี้ยที่จ่ายเนื่องจากการกู้ยืมทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

3. ส่วนลดจ่าย คือ ส่วนลดในการขายช่วงลดตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือการขายลดตัวแลกเงินค่าสินค้าออกให้แก่ธนาคารต่างประเทศ เป็นต้น

ค่าธรรมเนียมจ่าย หมายถึง ค่าธรรมเนียมและบริการที่จ่ายไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานอื่น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการโอนเงินทางครีฟท์ผ่านธนาคารอื่น ค่าธรรมเนียมในการโอนเงินทางโทรเลขผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารอื่น ค่าธรรมเนียมจ่ายเลตเตอร์ออฟเครดิต ค่าธรรมเนียมจ่ายตัวเงินต่างประเทศ ค่าธรรมเนียมจ่ายประเภทอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายทั่วไป ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้กับลูกจ้าง ค่าเครื่องเขียนและแบบพิมพ์ ค่าวัสดุของใช้ ค่าไฟฟ้า น้ำประปา ค่าไปรษณีย์โทรเลข ค่าโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่ารับรอง ค่าภาษี ค่าเช่า ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซม ค่าเบี้ยประกัน และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

ภาคผนวก ก
ตารางข้อมูล

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลการใช้จ่ายตามสัดส่วนทางการเงิน ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ. 2530 - 2549

หน่วย : ล้านบาท

ปี	สินทรัพย์รวม (1)	ส่วนผู้ถือหุ้น (2)	สินเชื่อ (3)	เงินฝาก (4)	ค่าเสื่อมสูญ (5)	รายได้รวม (6)	กำไรสุทธิ (7)	ค.บ.สินเชื่อ (8)	ค.บ.เงินฝาก (9)
2530	301,015	14,923	233,391	221,625	1,869	25,793	3,216	20,394	13,507
2531	350,845	18,022	278,558	270,084	3,728	31,855	4,210	25,649	15,996
2532	413,206	19,057	335,107	326,096	3,645	42,081	5,334	34,510	23,405
2533	520,601	26,855	428,974	399,837	5,689	59,941	9,299	50,442	33,631
2534	595,804	37,695	510,340	448,334	3,705	77,271	12,861	67,713	46,433
2535	666,009	45,335	587,393	498,754	5,350	75,884	18,072	65,428	37,801
2536	782,870	66,846	677,014	591,534	5,429	83,747	23,487	70,944	39,718
2537	898,373	78,173	763,563	657,282	5,129	91,969	29,013	76,756	38,154
2538	1,035,448	92,954	878,718	770,423	4,517	118,207	31,653	100,560	57,647
2539	1,155,109	107,536	976,898	843,682	5,728	132,202	34,807	112,193	67,046
2540	1,416,435	103,805	1,081,085	952,150	28,414	154,715	19,355	110,509	70,436
2541	1,271,274	101,145	958,351	975,038	48,518	132,992	(36,669)	88,375	90,838
2542	1,181,685	45,273	926,490	961,459	68,210	77,485	(61,717)	44,722	45,115
2543	1,240,400	33,979	793,690	1,039,321	35,082	79,770	(13,010)	45,010	31,032
2544	1,252,505	43,331	723,788	1,079,618	3,603	72,450	17,032	40,183	25,196
2545	1,250,956	55,695	837,854	1,070,694	8,138	67,842	14,074	34,640	19,540
2546	1,363,339	102,490	851,900	1,123,294	1,084	64,177	23,311	32,885	13,296
2547	1,407,347	115,251	934,434	1,195,366	5,901	65,652	27,499	35,683	10,151
2548	1,398,842	139,808	910,476	1,163,501	9,908	75,124	30,722	41,660	11,519
2549	1,493,599	148,915	962,070	1,228,451	12,218	97,159	31,588	55,631	28,002

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 15 แสดงอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ร้อยละ

ปี	ROA	ROE	INTR	INTE	SPRI	DOPL
	$[(7)/(1)]*100$	$[(7)/(2)]*100$	$[(8)/(3)]*100$	$[(9)/(4)]*100$	$[INTR-INTE]$	$[(5)/(6)]*100$
2530	1.07	21.55	8.74	6.09	2.65	7.25
2531	1.20	23.36	9.21	5.92	3.29	11.70
2532	1.29	27.99	10.30	7.18	3.12	8.66
2533	1.79	34.63	11.76	8.41	3.35	9.49
2534	2.16	34.12	13.27	10.36	2.91	4.79
2535	2.71	39.86	11.14	7.58	3.56	7.05
2536	3.00	35.14	10.48	6.71	3.77	6.48
2537	3.23	37.11	10.05	5.80	4.25	5.58
2538	3.06	34.05	11.44	7.48	3.96	3.82
2539	3.01	32.37	11.48	7.95	3.53	4.33
2540	1.37	18.65	10.22	7.40	2.82	18.37
2541	(2.88)	(36.25)	9.22	9.32	(0.10)	36.48
2542	(5.22)	(136.32)	4.83	4.69	0.14	88.03
2543	(1.05)	(38.29)	5.67	2.99	2.68	43.98
2544	1.36	39.31	5.55	2.33	3.22	4.97
2545	1.13	25.27	4.13	1.82	2.31	12.00
2546	1.71	22.74	3.86	1.18	2.68	1.69
2547	1.95	23.86	3.82	0.85	2.97	8.99
2548	2.20	21.97	4.58	0.99	3.59	13.19
2549	2.11	21.21	5.78	2.28	3.50	12.58

ที่มา : จากการคำนวณ

ROA	=	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
ROE	=	อัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น
INTR	=	อัตราดอกเบี้ยรับ
INTE	=	อัตราดอกเบี้ยจ่าย
SPRI	=	ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย
DOPL	=	อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลที่น่ามาประมาณการในสมการรายได้รวม ของธนาคารกรุงเทพ
จำกัด (มหาชน)

หน่วย : ล้านบาท

ปี	Y	ROA	ROE	INTE	SPRI	DUM
2530	25,793	0.011	0.216	0.072	7,500	0
2531	31,855	0.012	0.234	0.069	10,250	0
2532	42,081	0.013	0.280	0.082	11,294	0
2533	59,941	0.018	0.346	0.093	16,851	0
2534	77,271	0.022	0.341	0.115	19,451	0
2535	75,884	0.027	0.399	0.085	26,363	0
2536	83,747	0.030	0.351	0.073	30,752	0
2537	91,969	0.032	0.371	0.067	36,379	0
2538	118,207	0.031	0.341	0.086	38,530	0
2539	132,202	0.030	0.324	0.089	43,136	0
2540	154,715	0.014	0.186	0.092	45,663	1
2541	132,992	(0.029)	(0.363)	0.107	9,045	1
2542	77,485	(0.052)	(1.363)	0.060	7,849	1
2543	79,770	(0.010)	(0.383)	0.042	23,349	1
2544	72,450	0.014	0.393	0.034	23,832	1
2545	67,842	0.011	0.253	0.028	22,464	1
2546	64,177	0.017	0.227	0.021	24,541	1
2547	65,652	0.020	0.239	0.013	32,993	1
2548	75,124	0.022	0.220	0.014	40,555	1
2549	97,159	0.021	0.212	0.027	44,460	1

ที่มา : จากการคำนวณ

โดยกำหนดให้	Y	=	รายได้รวม
	ROA	=	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
	ROE	=	อัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น
	INTE	=	อัตราดอกเบี้ยจ่าย
	SPRI	=	ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ-จ่าย

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

Dependent Variable: Y
 Method: Least Squares
 Date: 10/18/07 Time: 05:29
 Sample: 2530 2549
 Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
SPRI	2.808398	0.396139	7.089427	0.0000
ROE	32430.98	20189.65	1.606317	0.1305
ROA	-1383438.	600867.6	-2.302401	0.0372
INTE	781685.2	121052.9	6.457384	0.0000
DUM	19196.23	11927.95	1.609349	0.1299
C	-36755.71	11874.30	-3.095401	0.0079
R-squared	0.936271	Mean dependent var	81315.80	
Adjusted R-squared	0.913511	S.D. dependent var	33090.43	
S.E. of regression	9731.571	Akaike info criterion	21.44746	
Sum squared resid	1.33E+09	Schwarz criterion	21.74618	
Log likelihood	-208.4746	F-statistic	41.13621	
Durbin-Watson stat	1.577486	Prob(F-statistic)	0.000000	